

İNŞAAT SEKTÖRÜ İSG REHBERİ



T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



TÜRKİYE İŞVEREN
SENDİKALARI KONFEDERASYONU
MİKROCERRAHI VE
REKONSTRÜKSİYON
VAKFI

ÖNSÖZ

Çalışma hayatı; istihdamdan, çalışma şartlarına; sosyal güvenlik, mesleki eğitime ve yurtdışında çalışan vatandaşlarımızın haklarının korunmasına kadar çok geniş bir alanı ve toplumun büyük bir kesimini kapsamaktadır. İş sağlığı ve güvenliği ise bu alanın içinde önemli bir yere sahip olup Bakanlık olarak hassasiyetle üzerinde durduğumuz konulardan birini teşkil etmektedir. İş sağlığı ve güvenliği konusu sadece iş yeri düzeyinde değil aynı zamanda ulusal ve uluslararası düzeyde mücadele edilmesi gereken bir önceliktir.

Sağlıklı ve güvenli çalışma şartlarının sağlanması, devamlılığı, iş kalitesinin artırılması ve bunlara bağlı olarak iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesinin yasal düzenlemelerle birlikte bir diyalog ortamı içinde ve tüm toplumda güvenlik kültürünün oluşturulması ile başarılabilir. Bu yaklaşımı artık tüm dünyada kabul görmektedir. Dolayısıyla yasal düzenleme ve uygulamalarının doğru şekilde hayata geçirilmesi için mutlaka mevzuat ile birlikte diğer araçların da kullanılması ve konunun tüm sosyal taraflarca desteklenen bir ülke politikası olarak ele alınması gerekmektedir. Bu iş birliğinin etkin bir şekilde yürütülmesi ve başarıya ulaşması için çalışma hayatındaki ilgili tüm tarafların, iş sağlığı ve güvenliği konusuna öncelik vererek, önleyici yaklaşımı esas alan ve çalışanların katılımını hedefleyen bir anlayışla yükümlülüklerini yerine getirmeleri gerekmektedir.

Taraflar bu yükümlülükleri yerine getirirken özellikle iş kazası ve meslek hastalıklarında öne çıkan sektörleri değerlendirmeli ve sektörel analizler yaparak üzerlerine düşen görevleri eksiksiz yerine getirmelidirler. Bu sektörlerde iş kazaları ve meslek hastalıklarının sürdürülebilir bir şekilde azaltılabilmesi amacıyla işveren ve çalışanların ilgili İSG mevzuatı, uygulamaları ve karşılaşılabilecek muhtemel riskler konusunda bilinçlenmelerini sağlamak adına zengin içerikli rehber ve dokümanlar hazırlamak, eğitim, seminer ve kampanyalar düzenlemek son derece etkili ve kalıcı çözümler olarak karşımıza çıkmaktadır. Çözümleri hayata geçirirken sosyal taraflar ile iş birliği ve dayanışma içinde olmak, bu bilinç ve kararlılıkla yapılan çalışmalarını özellikle TİSK gibi büyük ve önemli kuruluşların katkı ve katılımları ile sürdürmek başarıya ulaşmak için oldukça önemlidir. Bu kapsamda TİSK ve Genel Müdürlüğümüz iş birliği ile hazırlanan “İSG Rehberi” iş sağlığı ve güvenliği adına tüm taraflar için önemli bir kaynak olacağı inancındayım. KOBİ'lere yönelik hazırlanan bu rehber ile mevzuatın daha kolay anlaşılması ve uygulanması konusunda yol gösterici olması temennimizdir. Bakanlığımız, işçi ve işveren kuruluşları, sivil toplum örgütleri, üniversiteler, uluslararası kuruluşlarla iş birliği içinde, iş sağlığı ve güvenliği konusunda toplumsal bilinçlendirmeyi ön plana alan bir yaklaşımla çalışmalarını sürdürmektedir. Özellikle KOBİ'lere yönelik olarak iş kazaları ve meslek hastalıkları vakalarının azaltılması için İSG alanında eğitici, özendirici, yol gösterici faaliyetlerin teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması, uluslararası kuruluşlarla iş birliği ve ortak çalışma alanlarının genişletilmesi ve sürekliliğinin sağlanması konularını gerçekleştirme çabalarımızı sürdürme kararlılığında olduğumuzu belirtmek ister tüm taraflara hayırlı olmasını dilerim.

Doç. Dr. Muhittin BİLGE

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü

ÖNSÖZ

Yurt içinde ve yurt dışında işverenleri temsil etmeye yetkili tek üst kuruluş olarak Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) ve iş kazası geçiren hastalara tıbbi yardım sağlamak, ailelerine destek olmak ve iş sağlığı ve güvenliği (İSG) kültürünü işletmelere yerleştirmek amacıyla kurulan TİSK Mikrocerrahi ve Rekonstrüksiyon Vakfı (TİSK MCV) olarak kuruluşumuzdan bu yana üstlendiğimiz misyon doğrultusunda çalışmalarımızı başarı ile sürdürüyoruz.

TİSK ve TİSK MCV olarak, iş yerindeki verimliliğin ve iş kalitesindeki artışın, sağlıklı ve güvenli çalışma şartlarının sağlanması ile doğru orantılı olduğunu biliyoruz. İSG kültürünün yerleşmesi ve yaygınlaşması için, çalışma hayatındaki tüm tarafların konuya öncelik vermesi ve iş birliği halinde hareket etmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu sayede, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önüne geçerek daha verimli bir çalışma ortamı sağlayacağımızın bilincindeyiz.

TİSK ve TİSK MCV olarak ilk günden bu yana İSG alanında önemli çalışmalara imza attık. Bu kapsamda, eğitimler, farkındalığı artıracak etkinlikler, seminerler düzenliyoruz; iyi uygulamaların bilinirliğini artırmak ve yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla büyük bir çaba sarf ediyoruz.

Bu kapsamda;

- Yüz binin üzerinde kullanıcısı olan TİSK Akademi eğitim platformu üzerinden İSG alanında ücretsiz çevrim içi eğitimler veriyoruz,
- TİSK ekosisteminde çalışanlara İSG alanında uluslararası geçerliliği olan NEBOSH ve IOSH sertifika programı eğitimlerini, ücretsiz olarak vermeye devam ediyoruz,
- TİSK ekosisteminde yer alan işletmelerde çalışanlar için İSG Forum Tiyatro etkinlikleri gerçekleştiriyoruz,
- 2019 yılında hayata geçirdiğimiz, kamu, işçi ve işveren temsilcilerinin bir araya geldiği ve çalışma hayatının tarafları arasında sosyal diyalogla çalışma hayatına dair kararların değerlendirildiği Ortak Paylaşım Forumu'nda her sene İSG Özel Oturumu düzenliyoruz.
- 2014 yılından bu yana kurumsal sosyal sorumluluk alanında farkındalığı artırmak ve kurumları bu konuda teşvik etmek amacıyla gelenekselleşen Ortak Yarınlar Ödül Programı'nda, İSG kategorisinde en iyi uygulamaya sahip şirketleri ödüllendiriyoruz.
- Altı farklı sektörde, ilk beş sırada yer alan iş kazalarının nasıl önlenebileceğine ilişkin eğitim amaçlı animasyon filmleri hazırlıyoruz,
- TİSK ekosisteminde yer alan İşveren Sendikalarına bağlı işletmelere beş milyon maske ve yüz milyon dezenfektan yardımı sağladık.
- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü iş birliği ile her yıl düzenlenen İSG Haftası'nın 35.sini gerçekleştirdik.
- İSGÜM bünyesinde kurulan İSG Sanal Gerçeklik Merkezi'ne katkı sağladık.

- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü iş birliğinde TİSK ekosisteminde yer alan İşveren Sendikalarının ve Prof. Dr. Sayın Levent Akın'ın değerli katkılarıyla İSG Sektör Toplantıları düzenledik. Üye Sendikalardan ve bağlı işletmelerden yaklaşık bin katılımcının yer aldığı toplantılarda; İSG kültürünü sektör bazlı değerlendirerek yaşanan sorunları tespit etme ve çözüm önerileri geliştirme şansı yakaladık.
- Alanında uzman bir teknoloji sağlayıcısı ile İSG teknolojilerini yaygınlaştırmayı hedeflediğimiz Sıfır Kazaya Yolculuk Projesi'ni başlattık. Proje kapsamında 200 tesise alanında en iyi uygulama örneği olan yapay zeka destekli İSG video analiz yazılım platformunu, Vakfımızın desteği ile kurarak teknolojinin imkanları ile iş kazalarının önüne geçilmesini ve bu teknolojinin ülkemizde yaygınlaşmasını hedefliyoruz.

Bu başarılı toplantıların çıktılarında biri olarak metal, tekstil, inşaat, çimento, kimya ve maden sektörlerinin iş sağlığı ve güvenliği alanındaki mevcut konumunu sayılarla ortaya koyan metinler ve söz konusu sektörlerle yönelik temel düzeyde hazırlanan teknik soru ve cevapların yer aldığı **İSG Rehberi**'ni sizlerle paylaşmaktan büyük bir mutluluk duyuyoruz.

Bu Rehber ile işverenlere sektör bazlı olarak İSG alanında özet bilgi vermeyi ve bu alandaki farkındalığı artırmayı amaçlıyoruz.

Bu Rehber'in hazırlanmasında iş birliği içinde olduğumuz İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'ne, Üye İşveren Sendikalarımıza, TİSK ve TİSK MCV'nin saygıdeğer Yönetimlerine ve değerli ekiplerine teşekkürlerimizi sunuyoruz.

İSG Rehberi'nin tüm işverenlere yol gösterici olmasını diliyoruz.

Saygılarımızla,

Akansel KOÇ
TİSK Genel Sekreteri

F. Fethi HİNGİNAR
TİSK MCV Yönetim Kurulu Başkanı

İNŞAAT SEKTÖRÜ

Yer üstünde veya yer altında gerçekleştirilmesi fark etmeksizin kazı, yarma doldurma, hafriyat, inşa gibi çeşitli inşaat ve mühendislik işlerinin yürütüldüğü işler, yapı/inşaat işleri olarak ifade edilmektedir. İnşaat sektörü, girdi sağlayan iş kolları ile çıktıların kullanıldığı alanlar göz önüne alındığında 200’den fazla sektöre etki etmekte olup ekonomimizin lokomotifleri arasındadır. Ülkemiz inşaat malzemeleri üretimi ve ihracatı açısından dünyada önde gelen ülkeler arasında yer almaktadır. Özellikle çimento, inşaat demiri, demir-çelik inşaat aksamı, plastik ve alüminyum inşaat malzemeleri, seramik, cam, boya, mermer, kablolar, elektrik malzemeleri ve ısıtma soğutma cihazları dünya pazarlarına ihraç ettiğimiz önemli ürünlerden bazılarıdır. Ülkemizde, iş sağlığı ve güvenliği alanında inşaat sektörü özelindeki hususlar “Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği” ile hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, 30/6/2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektedir. İnşaat sektöründeki iş yerleri ve bu sektördeki çalışanlar 6331 sayılı Kanuna ve ilgili mevzuata da tabidir. Sektördeki iş yerleri, 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İş Yeri Tehlike Sınıfları Tebliği”ne göre “41, 42 ve 43” NACE kodlarına sahip olup bu iş yerlerinin büyük çoğunluğu “Tehlikeli” ve “Çok Tehlikeli” sınıfta yer almaktadır. Bu çalışma ile inşaatsektöründe iş sağlığı ve güvenliği konusuna dikkat çekilmesi, sektöre ilişkin riskler, tehlikeler ve alınabilecek tedbirlerle ilgili farkındalık ve bilgi düzeyinin artırılması amaçlanmaktadır. Sektör özelinde en çok akla gelebilecek soru ve cevaplara yer verilen bu çalışmanın işveren, çalışan, iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri ve tüm taraflara fayda sağlayacağı düşünülmekte olup hazırlanan bu rehberdeki bilgiler tavsiye niteliğindedir.

Revizyon: 2024

İNŞAAT SEKTÖRÜ

1. İş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturulması gereken iş yerleri hangileridir? Asıl işveren ve alt işveren ilişkisi bulunan iş yerlerinde İSG Kurulu nasıl oluşturulmalıdır?

Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve 6 aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı iş yerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturmakla yükümlüdür.

Asıl işveren alt işverenin çalışan sayıları ayrı ayrı elli ve daha fazla ise asıl işveren ve alt işveren ayrı ayrı kurul kurar. İş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yürütülmesi ve kurullarca alınan kararların uygulanması konusunda iş birliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır.

Bir iş yerinde sadece asıl işverenin çalışan sayısı elli ve daha fazla ise bu durumda kurul asıl işverence kurulur. Kurul oluşturma yükümlülüğü bulunmayan alt işveren, kurul tarafından alınan kararların uygulanması ile ilgili olarak koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

Alt işverenin çalışan sayısı elli ve daha fazla, asıl işverenin çalışan sayısı ellinin altında ise işyerinde kurul alt işverence oluşturulur. Asıl işveren alt işverenin oluşturduğu kurula iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

Asıl işveren ve alt işverenin çalışan sayıları ayrı ayrı ellinin altında ve toplam çalışan sayısı elinden fazla bulunduğu durumlarda ise koordinasyon asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulur. Kurulun oluşumunda üyeler 6'ncı maddeye göre her iki işverenin ortak kararı ile atanır." ifadeleri yer almaktadır. Bu hükümler göz önünde bulundurularak kurul oluşturulmalıdır.

T.C. Resmi Gazete. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik. 18.01.2013. Sayı: 28532

2. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında sağlanacak destekten hangi iş yerleri yararlanabilir ve desteğin içeriği nedir?

Destekten Türkiye genelinde ondan az çalışanı bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinin işverenleri faydalanabilir.

Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerleri için sağlanacak iş sağlığı ve güvenliği hizmet bedelinin sigortalı başına günlük miktarı 16 yaşından büyük sigortalılar için belirlenen prime esas kazanç alt sınırının günlük tutarının sırasıyla %1,4 ve %1,6'sıdır. Sağlanacak iş sağlığı ve güvenliği hizmet bedelinin tutarı, yukarıda belirtilen yüzdelerin aylık prim ve hizmet belgesi ile bildirilen prim ödeme gün sayısı ile çarpılması suretiyle tespit edilmektedir. Kapsama giren işverenlere sağlanan hizmetin bedeli üçer aylık dönemler halinde hesaplanır. Dönem sonundaki tutarları takip eden ikinci ayın sonunda işverene ödenir.

T.C. Resmi Gazete. İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetlerinin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik. 24.12.2013. Sayı: 28861

3. Hangi işyerleri işsizlik sigortası işveren prim teşvikinden yararlanabilmektedir?

Üç yıl süreyle ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmeyen, çok tehlikeli sınıfta yer alan ve ondan fazla çalışanı bulunan ve İSG-KATİP'e kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin sözleşmesi olan iş yerleri ilgili Tebliğde belirtilen hususları yerine getirmeleri halinde söz konusu teşvikten yararlanabilmektedir.

Aranılan şartların kurum sistemi tarafından otomatik olarak kontrol edilmesinin ardından, işsizlik sigortası primi işveren payı, teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlandığı üç yıllık süreyi takip eden takvim yılının başından itibaren üç yıl süreyle her ay/dönem için ilgili ayda Kuruma bildirilen sigortalılara ilişkin prim ödeme gün sayısı dikkate alınmak suretiyle prime esas kazançlar üzerinden %1 olarak hesaplanarak tahsil edilir. Örneğin; teşvikten yararlanan A işyerinin 2019/Ocak ayında her biri 30 gün çalışan 20 sigortalıyı toplam 80.000,00 TL prime esas kazanç üzerinden bildirdiği varsayıldığında, 2019/Ocak ayında bu sigortalılara ilişkin $80.000,00 \times 0,01 = 800,00$ TL işsizlik sigortası primi işveren hissesi uygulanacaktır.

T.C. Resmi Gazete. Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan Ve Ondan Fazla Çalışanı Bulunan İşyerlerinde İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı Teşvikinden Yararlanılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ. 31.12.2018. Sayı: 30642

4. Risk değerlendirmesi hangi koşullarda yenilenir?

Risk değerlendirmesi tehlike sınıfına göre çok tehlikeli, tehlikeli ve az tehlikeli iş yerlerinde sırasıyla en geç iki, dört ve altı yılda bir yenilenir.

Bu periyotların dışında aşağıda belirtilen durumlarda ortaya çıkabilecek yeni risklerin, iş yerinin tamamını veya bir bölümünü etkiliyor olması göz önünde bulundurularak risk değerlendirmesi, tamamen veya kısmen yenilenir.

- A. İş yerinin taşınması veya binalarda değişiklik yapılması.
- B. İş yerinde uygulanan teknoloji, kullanılan madde ve ekipmanlarda değişiklikler meydana gelmesi.
- C. Üretim yönteminde değişiklikler olması.
- D. İş kazası, meslek hastalığı veya ramak kala olay meydana gelmesi.
- E. Çalışma ortamına ait sınır değerlere ilişkin bir mevzuat değişikliği olması.
- F. Çalışma ortamı ölçümü ve sağlık gözetim sonuçlarına göre gerekli görülmesi.
- G. İş yeri dışından kaynaklanan ve iş yerini etkileyebilecek yeni bir tehlikenin ortaya çıkması.

T.C. Resmi Gazete. İş Sağlığı Ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği. 29.12.2012. Sayı: 28512

5. Acil durumlarda görevlendirilecek ekipler kimlerden oluşturulmalı ve nasıl kurulmalıdır?

İşveren; işyerlerinde aşağıda yer alan acil durum ekiplerini oluşturur:

- Söndürme ekibi,
- Kurtarma ekibi,
- Koruma ekibi,
- İlk yardım ekibi.

İşveren, yukarıda yer alan ekiplerden söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin her biri için işyerlerinin tehlike sınıfına göre; çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her 30 çalışana, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her 40 çalışana ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her 50 çalışana kadar; uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az birer çalışanı destek elemanı olarak görevlendirir. Görevlendirme yapılırken çok tehlikeli sınıftaki işyerleri için 30 ve katları, tehlikeli sınıftaki işyerleri için 40 ve katları ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 50 ve katları dâhil edilir. 10'dan az çalışanı olan işyerlerinde; acil durumlara ilişkin ulusal ve yerel kurum ve kuruluşlarla irtibatı sağlamak ve yukarıda bahsedilen ekiplerden söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin tamamı için uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az bir çalışanın destek elemanı olarak görevlendirilmesi yeterlidir. Ayrıca; az tehlikeli işyerlerinde her 20 çalışan için 1 ilkyardımcı, tehlikeli işyerlerinde her 15 çalışana kadar 1 ilkyardımcı ve çok tehlikeli işyerlerinde ise her 10 çalışana kadar 1 ilkyardımcı bulundurulması zorunludur.

T.C. Resmi Gazete. İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik. 01.10.2021. Sayı:31615

T.C. Resmi Gazete. İlk Yardım Yönetmeliği. 27.08.2020. Sayı:31226

6. Acil durum planı hangi hususları içermelidir?

Acil durum planı asgari aşağıdaki hususları kapsayacak şekilde dokümanite edilir:

- A. İş yerinin unvanı, adresi ve işverenin adı.
- B. Hazırlayanların adı, soyadı ve unvanı.
- C. Hazırlanıldığı tarih ve geçerlilik tarihi.
- Ç. Belirlenen acil durumlar.
- D. Alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler.
- E. Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri
- F. Aşağıdaki unsurları içeren işyerini veya işyerinin bölümlerini gösteren tahliye planı:
 - 1) Yangın söndürme amaçlı kullanılacaklar da dâhil olmak üzere acil durum ekipmanlarının bulunduğu yerler.
 - 2) İlk yardım malzemelerinin bulunduğu yerler.
 - 3) Kaçış yolları, toplanma yerleri ve bulunması halinde uyarı sistemlerinin de yer aldığı kroki.
 - 4) Görevlendirilen çalışanların ve varsa yedeklerinin adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgileri.
 - 5) Acil durumlarla ilgili ulusal ve yerel kurum ve kuruluşların acil durum irtibat numaraları.
 - 6) İşyerlerinde kimyasal yayılım, parlama veya patlama tehlikesi ve benzeri özel riskleri barındıran bölümler.
 - 7) Elektrik ve gaz akışının kesim noktaları, vanaları.

İşveren tarafından onaylanan acil durum planının sayfaları numaralandırılarak; hazırlayan kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır. 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa uygun olarak güvenli elektronik imza ile imzalanmış olan acil durum planları da geçerlidir. Acil durum planı, acil durumla mücadele edecek ekiplerin kolayca ulaşabileceği şekilde işyerinde saklanır.

T.C. Resmi Gazete. İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik. 18.06.2013. Sayı:28681

7. İşverenler, hangi durumlarda Çalışanların Sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak durumundadır, sağlık muayeneleri hangi periyotlarda yapılmalıdır?

Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlanmalıdır:

- İşe girişlerinde
- İş değişikliğinde
- İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra iş dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.
- İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile iş yerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla.

Çalışanın kişisel özellikleri, iş yerinin tehlike sınıfı ve işin niteliği öncelikli olarak göz önünde bulundurularak uluslararası standartlar ile iş yerinde yapılan risk değerlendirmesi sonuçları doğrultusunda; az tehlikeli sınıftaki işlerde en geç beş yılda bir, tehlikeli sınıftaki işlerde en geç üç yılda bir, çok tehlikeli sınıftaki işlerde en geç yılda bir, özel politika gerektiren grupta yer alanlardan çocuk, genç ve gebe çalışanlar için en geç altı ayda bir defa olmak üzere periyodik muayene tekrarlanır. Ancak iş yeri hekiminin gerek görmesi halinde bu süreler kısaltılır.

T.C. Resmi Gazete. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. 30.06.2012. Sayı: 28339

T.C. Resmi Gazete. İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliği. 20.07.2013. Sayı: 28713

8. İş yerlerinde çalışan temsilcisi nasıl seçilir ve kaç kişi görevlendirilir?

İşveren; iş yerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla, aşağıda belirtilen sayılarda çalışan temsilcisini görevlendirir

- A. İki ile elli arasında çalışanı bulunan iş yerlerinde bir
- B. Elli bir ile yüz arasında çalışanı bulunan iş yerlerinde iki
- C. Yüz bir ile beş yüz arasında çalışanı bulunan iş yerlerinde üç
- D. Beş yüz bir ile bin arasında çalışanı bulunan iş yerlerinde dört
- E. Bin bir ile iki bin arasında çalışanı bulunan iş yerlerinde beş
- F. İki bin bir ve üzeri çalışanı bulunan iş yerlerinde altı

Birden fazla çalışan temsilcisinin bulunması durumunda baş temsilci, çalışan temsilcileri arasında yapılacak seçimle belirlenir. Çalışan temsilcileri, tehlike kaynağının yok edilmesi veya tehlikeden kaynaklanan riskin azaltılması için, işverene öneride bulunma ve işverenden gerekli tedbirlerin alınmasını isteme hakkına sahiptir. Görevlerini yürütmeleri nedeniyle, çalışan temsilcileri ve destek elemanlarının hakları kısıtlanamaz ve görevlerini yerine getirebilmeleri için işveren tarafından gerekli imkânlar sağlanır. İşyerinde yetkili sendika bulunması hâlinde, işyeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapar.

T.C. Resmi Gazete. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. 30.06.2012. Sayı:28339

9. İş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi kimler tarafından nasıl yapılmalıdır?

İşveren;

- A. Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler.
- B. İş yerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde iş yeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, iş yeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenler. İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna
 - A. İş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde.
 - B. Sağlık hizmeti sunucuları veya iş yeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde bildirimde bulunur:

İş yeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.

Sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarını, yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise meslek hastalığı tanısı koydukları vakaları en geç on gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.

T.C. Resmi Gazete. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. 30.06.2012. Sayı: 28339

10. Periyodik kontrole tabi iş ekipmanları ve meslek kategorileri nelerdir?

Ekipman

Buhar ve kızgın su kazanları
Isıtma (Kalorifer, sıcak su ve benzeri) kazanları
Kızgın yağ kazanları
Basınçlı hava ve gaz tankları
(Seyyar veya sabit kompresör hava tankları ile basınçlı hava ihtiva eden her türlü kap ve bunların sabit donanımı)
Kapalı genişleme tankları
Boylar ve akümülayon tankları
Boyama makinaları (kazanları)
Buharlı pişirme kazanları
Otoklav
Atmosferik, bombeli yatay veya dikey silindirik, prizmatik, çelik veya termoplastik, açık veya kapalı tehlikeli sıvı (aşındırıcı veya sağlığa zararlı sıvılar) depolama tankı
Sıvılaştırılmış gaz tankları (LPG, ve benzeri) (Yer üstü)
Sıvılaştırılmış gaz tankları (LPG, ve benzeri) (Yer altı)
Atmosferik, dik, silindirik, yer üstü, çelik kaynaklı birleştirmeli, açık ya da kapalı tavanlı tehlikeli sıvı (Aşındırıcı veya sağlığa zararlı sıvılar) depolama tankları
Kriyojenik tanklar

Basınçlı Kap ve Tesisatlar

Periyodik Kontrol Yapabilecek Kişi Mezuniyeti

Makine mühendisleri, metalürji ve malzeme mühendisleri, mekatronik mühendisleri, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler ya da makine teknikeri veya yüksek teknikerleri

Kaldırma ve İletme Ekipmanları

Kablolu taşıma tesisatları
Krenler (Köprülü, portal, mobil, yükleyici, kule, kıyı ötesi, döner kollu vb.)
Vinçler ve kaldırma teçhizatları (Monoray, traksiyonel, çektime, gerdirme vb.)
Endüstriyel araçlar (Forklift, transpalet, yük ve personel taşıyıcı, değişken erişimli araç, sipariş toplayıcı vb.)
Araç kaldırma liftleri
Kaldırma tablaları
Sütunlu çalışma platformları
Asılı erişim donanımları
Yükseltilebilen seyyar iş platformları
İnşaat asansörleri
Eğimli yük taşıma tertibatları
Hareket engelliler için güç tahrikli kaldırma platformları
Servis asansörleri
Kren asansörleri
Yük asansörleri
Manipulatörler
Uçak yer destek donanımları (Sadece donanımların kaldırma iletmeye ekipmanları ve aksesuarları)
Yürüyen merdivenler ve yürüyen yollar
Mobil erişim ve çalışma kuleleri (Seyyar iskeleler)
Sürekli taşıma donanımları (Konveyörler)
Kaldırma aksesuarları ve taşıyıcılar (Sapanlar, kıskaçlar, vakum kaldırıcı, manyetik kaldırıcı vb.)
Yapı iskeleleri (İskeleler, taşıyabilecekleri azami yük görünecek şekilde işaretlenir.)
Elektrik tesisatı ve topraklama tesisatı
Yıldırımdan korunma tesisatı (Kafes sistemi, hava sonlandırma çubuğu, doğal hava sonlandırma bileşenleri, paratoner vb.)
Jeneratör
Yangın söndürme sistemleri, otomatik yağmurlama sistemleri, otomatik gazlı söndürme sistemleri, mutfak davlumbaz söndürme sistemleri (Yangın su deposu, yangın pompa dairesi ve yangın pompaları performans testleri, sabit boru tesisatı, sprinkler sistemi, yangın dolapları, hidrant sistemi vb.)
Portatif yangın söndürücüler (Yangın söndürme cihazları)
Kaçış yolu basınçlandırma sistemleri ve duman tahliye sistemleri

Kaldırma ve iletmeye ekipmanlarının iskeleler hariç periyodik kontrolleri yetkili olan; makine mühendisleri, mekatronik mühendisleri, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler ya da makine teknikeri veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır. İskelelerin periyodik kontrolleri ise yetkili olan; inşaat mühendisleri, makine mühendisleri, inşaat, yapı, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler ya da inşaat teknikeri veya yüksek teknikerleri tarafından, gemi inşası ile gemi bakım ve onarım işlerinde gemi inşaatı ve gemi makineleri mühendisleri ve gemi teknikerleri tarafından yapılır.

10. Periyodik kontrole tabi iş ekipmanları ve meslek kategorileri nelerdir?

Tesisatlar

Yangın algılama ve uyarı sistemleri
Akümülatör
Transformatör
Havalandırma ve klima tesisatı
Katodik koruma tesisatı

Elektrik tesisatı, topraklama tesisatı, yıldırımdan korunma tesisatı, akümülatör, transformatör, jeneratör, katodik koruma tesisatı ile benzeri elektrik ile ilgili tesisatın periyodik kontrolleri yetkili olan; elektrik mühendisleri, elektrik-elektronik mühendisleri ve elektrik eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, elektrik tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır. 1 kV ve daha düşük gerilime sahip tesisatlar ile yangın algılama ve uyarı sistemleri için yukarıda sayılan unvanların yanı sıra yetkili olan elektronik mühendisleri de periyodik kontrol gerçekleştirebilir.

Tezgâhlar

Mekanik presler
Hidrolik presler
Hidrolik abkant presler
Pnömatik presler
Torna tezgahları
Ağaç işleme tezgahları
Freze tezgahları
Soğuk metal testereleri
Hareketsiz taşlama makineleri
Şerit testere (Ağaç işleme makineleri)
İşleme merkezleri
Şerit testere (Gıda işleme makineleri)
Delme makineleri
Giyotin makaslar
Transfer tipi ve özel amaçlı tezgâhlar

Makine mühendisleri, mekatronik mühendisleri, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

Endüstriyel raf ve kapılar

Endüstriyel raflar
Endüstriyel kapılar

Makine mühendisleri, mekatronik mühendisleri, inşaat mühendisleri, inşaat, makine ve metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, inşaat veya makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

İş makineleri

Sondaj makineleri
Çekici dozerler
Yükleyiciler
Kazıcı yükleyiciler
Hidrolik kazıcılar
Damperli kamyonlar
Skreyperler
Greyderler
Boru döşeyiciler
Trençerler
Toprak ve çöp sıkıştırıcılar
Halatlı kazıcılar
Yol düzeltme makineleri
Zemin stabilize makineleri
Zemin sıkıştırma makineleri
Asfaltlama makineleri
Beton ve harç için taşıma- püskürtme ve yerleştirme makineleri (Beton pompası)

Makine mühendisleri, mekatronik mühendisleri, makine ve metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

İNŞAAT SEKTÖRÜ

İNŞAAT SEKTÖRÜ-TEKNİK SORULAR

1. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği kapsamında sadece 41, 42 ve 43 ikili nace kodunda yer alan iş yerleri mi yer almaktadır?

41(bina inşaatı), 42 (bina dışı yapıların inşaatı) ve 43 (özel inşaat faaliyetleri) ikili nace kodları genel olarak inşaat sektöründe hizmet veren iş yerlerinin yer aldığı nace kodlarıdır. Tüm nace kodlarında yer alan iş yerlerinin bu Yönetmelik kapsamında olabileceği söylenebilir. Ancak bu noktada iş yerlerinin hangi hallerde Yönetmelik kapsamında olabileceğine bakılması önem arz etmektedir.



Yönetmeliğin kapsam maddesinde “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamına giren tüm yapı işlerinin yapıldığı iş yerlerinde uygulanır” ifadesi yer almaktadır. Yapı işlerinin de hangi hususları içerdiği Yönetmeliğin Ek-1’inde belirtilmiştir. Ek-1’de inşa işlerinin yanı sıra iş yerlerinde gerçekleştirilecek tadilat, yenileme, tamir, restorasyon, bakım, boyama ve temizlik işlerinin de yer aldığı görülmektedir. Dolayısıyla 6331 sayılı Kanun kapsamında yer alan tüm iş yerlerinde, Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği’nin Ek-1’inde belirtilen faaliyetlerin bulunması halinde Yönetmelik kapsamında yer alacağı söylenebilir.

T.C. Resmi Gazete. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. 30.06.2012. Sayı: 28339

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

İNŞAAT SEKTÖRÜ

2. Sağlık güvenlik planı hazırlanması tüm yapı işlerinin yapıldığı iş yerleri için zorunlu mudur, bu konuda herhangi bir istisna bulunmakta mıdır?

Sağlık ve güvenlik planı; 92/57/EEC sayılı Konsey Direktifi esas alınarak hazırlanan “Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği” içerisinde yer almaktadır ve projenin henüz hazırlık aşamasında iken hazırlanması ve proje süresince güncellenmesi ve uygulanması istenen önemli bir dokümandır. Zorunluluk açısından değerlendirildiğinde gerek Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde gerekse konsey direktifte ve ilgili rehberinde herhangi bir istisnai durum belirtilmediği için, tüm yapı işlerinde sağlık ve güvenlik planının hazırlanması zorunlu tutulmuştur. Dolayısıyla inşaatın büyüklüğü ya da çalışan sayısı gibi kriterler fark etmeksizin tüm yapı işlerinde projeye özgü ve sade bir plan oluşturulmalı ve bu planın projenin büyüklüğü ve karmaşıklığı ile doğru orantılı olarak yeterli detaya sahip olması sağlanmalıdır.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786



3. Sağlık ve Güvenlik Planı kim veya kimler tarafından hazırlanmalıdır?

Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde sağlık ve güvenlik planının hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin 8'inci maddesinin 2'nci fıkrasında "İşveren veya proje sorumlusu, yapı işine başlamadan önce projenin hazırlık aşamasında, sağlık ve güvenlik planını hazırlar veya hazırlanmasını sağlar" hükmü yer almaktadır. Bununla birlikte 10'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının b) bendinde ise sağlık ve güvenlik koordinatörlerinin proje hazırlık aşamasında sağlık ve güvenlik planını hazırlaması veya hazırlanmasını sağlaması gerektiği belirtilmiştir. Bu noktada hem işveren hem de sağlık ve güvenlik koordinatörlerinin sağlık ve güvenlik planı hazırlanmasını sağlayacağını belirtmesi kafa karışıklığına neden olabilir. Ancak bu yaklaşım iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında genel olarak yer almaktadır. Örneğin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda risk değerlendirmelerinin işveren tarafından yapılması veya yaptırılması gerektiği belirtilmiştir. Ancak İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğinde risk değerlendirmelerinin bir ekip tarafından yapılması gerektiği ifade edilmektedir. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde de öncelikli olarak idari yaptırımlar açısından sorumlu işveren olarak belirlenmekte, sonrasında teknik olarak gerçekleştirebilecek sağlık ve güvenlik koordinatörüne bu görev tevdi edilmektedir.

Bununla birlikte 11'inci maddenin 1'inci Fıkrasının c) bendinde sağlık ve güvenlik koordinatörleri için proje uygulama aşamasında, yapılan işteki ilerlemeleri ve meydana gelen değişiklikleri dikkate alarak sağlık ve güvenlik planında gerekli düzenlemeleri yapması veya yapılmasını sağlaması gerektiği de belirtilmektedir. Dolayısıyla sağlık ve güvenlik planının inşaat süreci boyunca ortaya çıkacak özelliklere ve risklere göre genişletilebilecek dinamik bir belge olarak hazırlandığından da ayrıca emin olunmalıdır.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

4. İnşaat sahasında yer alan tüm işveren ve alt işverenlerin sağlık ve güvenlik planı hazırlaması zorunlu mudur?

Sağlık ve Güvenlik Planı tanımında "yapı alanının tamamından sorumlu işveren veya proje sorumlusu tarafından hazırlanan veya hazırlanması sağlanan planı" ifadesi yer aldığından sadece yapı alanından sorumlu işverenin bu planı hazırlaması yeterli olacaktır.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

5. Yapı işlerinde kimler sağlık ve güvenlik koordinatörü olarak görevlendirilebilir?

İşverenlerin, Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'nin 8 inci maddesi uyarınca, aynı yapı alanında birden fazla işveren veya alt işverenin bulunması durumunda projenin hazırlık ve uygulama safhasında sağlık ve güvenlik konularının koordinasyonunu sağlamak amacıyla sağlık ve güvenlik koordinatörü görevlendirmesi gerekmektedir.

Yönetmeliğe göre herhangi bir tüzel ya da gerçek kişinin sağlık ve güvenlik koordinatörü olarak görevlendirilmesi konusunda bir kısıtlama yoktur. Bu konuda sadece 92/57/EEC sayılı direktifin uygulama rehberinde çok kısa bir açıklamaya yer verilmiştir. İlgili rehberde, işverenlerin koordinatör görevlendirilmesinde, görevlendirilen kişilerin sağlık ve güvenlikle bağlantılı rollerini gerçekleştirebilecek kadar yeterli oldukları konusunda makul ölçüde tatmin olmaları gerektiği belirtilmektedir. Aynı zamanda projenin doğasını, boyutunu ve zorluğunu ve ele alınması gerekecek riskleri göz önünde bulundurmak da önemlidir. İlgili rehberde; koordinatör olmak için gerekli bilgiye sahip olma, benzer projelerde deneyimli olma, projenin boyutu ve zorluğu göz önünde bulundurulduğunda projeye özgü sağlık ve güvenlik konularında bilgili olma ve işle bağlantılı riskleri başarılı bir şekilde yönetebilecek durumda olma gibi hususların koordinatörlerin yeterliliğini belirlemede göz önünde bulundurulabileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte koordinatör işlevlerinden herhangi birini yerine getirmek için birden fazla kişinin atanmasına engel olacak herhangi bir durum yoktur ve birden fazla atamanın yararlı olacağı büyük, zor projelerde bu hususun dikkate alınması faydalı olabilir.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

İNŞAAT SEKTÖRÜ

6. Mevzuatta yüksekte yapılan çalışmaların ehil bir kişinin kontrolünde yapılacağı ifade edilmektedir. Bu ehil kişi kimdir ve iş güvenliği uzmanı olabilir mi?

Ehil kişi ifadesi, Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği Ek-4 ve Ek-5 bölümlerinde toplamda yedi defa geçmektedir.

Yönetmelikte “ehil kişi” ile ilgili herhangi bir tanım yapılmadığı görülmekle birlikte, ifadenin sözlükteki anlamı da dikkate alındığında bu kişiden kastedilenin “yapılması planlanan çalışma ile ilgili bilgi ve tecrübe sahibi kişi” olabileceği düşünülebilir. Bu kişinin iş güvenliği uzmanı veya başka bir kişi olabileceğine dair ise ilgili yönetmelikte herhangi bir düzenleme yer almamaktadır. Yönetmelik bu noktada projenin kapsamı, çalışma ortamı, yapılacak işin niteliği gibi koşulları da göz önüne alarak görevlendirilecek kişinin takdirini işverene bırakmakta ve uygulama açısından da bir esneklik ve kolaylık sağlamaktadır.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786



7. İş güvenliği uzmanları yüksekte çalışma eğitimi verebilir mi?

Bu konuyu doğrudan ilgilendiren iki yasal düzenleme söz konusu olup bu düzenlemeler Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği ve Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliktir.

Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde yüksekte çalışacaklara, bu çalışmalarla ilgili tehlikeler, riskler, kontrol tedbirleri ve güvenli çalışma yöntemleri konusunda eğitim verileceği açık bir şekilde hüküm altına alınmıştır. Ancak ilgili yönetmelikte bu eğitimlerin kimler tarafından ve ne şekilde verileceğine dair herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu hususun yeni bir düzenleme yapılincaya kadar, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin usul ve esaslarının yer aldığı yönetmelik kapsamında değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik incelendiğinde, yönetmelik hükümlerinin, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında yer alan tüm iş yerlerini ve bu iş yerlerinde çalışanlara eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşları kapsadığı görülmektedir. Bu nedenle, yüksekte çalışma eğitimleri, yeni bir düzenleme yapılincaya kadar temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ve işe başlama eğitimleri kapsamında değerlendirilebilir. Ayrıca yönetmelik Ek-1 bölümünde yer alan eğitim konuları tablosunda 'çalışanın yapacağı işe özgü yüksekte çalışma' ifadesinin de yer aldığı görülmektedir.

İlgili yönetmelikte bu eğitimleri verebilecek kişi ve kurumlarla ilgili hususlar da ayrıntılı olarak düzenlenmekte olup bu eğitimlerin, eğiticilerin uzmanlık alanının Ek-1'de yer alan konulara uygun olması kaydıyla, işyerinde hizmet vermekte olan iş güvenliği uzmanları tarafından da verilebileceği belirtilmektedir.

Sonuç olarak o iş yerinde hizmet veren iş güvenliği uzmanlarının bu eğitimi vermesinin önünde herhangi bir engel bulunmadığı ve herhangi bir üniversite veya kuruluştan 'yüksekte çalışma eğitici belgesi' almış olmak gerekir gibi bir zorunluluğun da mevzuatımızda yer almadığı görülmektedir.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

T.C. Resmi Gazete Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. 15.05.2013. Sayı: 28648

8. Çalışanlar dış cephe iş iskelesinde çalıştıkları esnada emniyet kemeri kullanmak zorunda mıdır?

İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı incelendiğinde; cephe iskelesinde çalışıldığı esnada emniyet kemeri kullanımının zorunlu olduğuna dair gerek Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde gerekse İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde böyle bir zorunluluk bulunmamaktadır. (Örneğin asılı erişim donanımları için böyle bir zorunluluk vardır.) Ancak mevzuatta zorunlu olduğunun açıkça belirtilmemesinin emniyet kemerinin kullanılmayacağı anlamına gelmediği de önemle dikkate alınmalıdır.

Alınacak önlemlerde kişisel korunma tedbirlerinden ziyade toplu korunma tedbirlerine öncelik verilmesi, mevzuatımızda açıkça belirtilen önemli risklerden korunma ilkesidir. Konuyla ilgili olarak, Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği EK-4 Yüksekte Çalışma başlığı altında toplu korunma tedbirlerinin riski tamamen ortadan kaldıramadığı, uygulanmasının mümkün olmadığı, geçici olarak kaldırılmasının gerektiği vb. durumlarda kişisel koruyucu donanım (KKD) kullanımına başvurulması gerektiği ifade edilmektedir.



Normal şartlarda iskelelerde düşme riskine karşı toplu korunma, korkuluk sistemleri ile sağlanmaktadır. Standartlara uygun, güvenli şekilde kurulmuş bir cephe iskelesinde ise korkuluklar ve diğer hususlar eksiksiz yer aldığından toplu korunma tedbirleri sağlanmış olmaktadır. Ancak her ne kadar tedbirler sağlanmış görünse de kullanılan alet ve ekipmanlar, hava koşulları ya da çevrede yapılan faaliyetler kaynaklı riskler de değerlendirilip KKD kullanımına karar verilmesi daha doğru olacaktır. Bunun yanı sıra özellikle iskelenin kurulum ve söküm aşamalarında düşme riskinin daha da artacağı ve çalışma koşulları gereği KKD kullanımına ihtiyaç olabileceği dikkatlice değerlendirilmelidir. Her ne kadar kurulum ve söküm aşamalarında düşmeye karşı geçici platform ya da geçici korkuluk veya benzeri sistemler kullanılarak ve düşmeye karşı bir üst katın korkulukları yerleştirilerek toplu korunma tedbirlerine başvurulsa da bu sistemlerin yerleştirilmesi esnasında da KKD kullanımına başvurulup başvurulmayacağı değerlendirilmelidir. Bu sistemlerin yeterli görülmediği veya uygulanmadığı durumlarda çalışanın uygun noktalara (yaşam hatları, üreticinin belirttiği ankraj noktaları gibi) bağlandığından emin olunmalıdır.

Sonuç olarak; her çalışmanın kendi koşulları söz konusu olduğundan mevcut durum dikkate alınarak karar verilmelidir. Öncelikle kullanılacak iskele standartlara uygun şekilde tam olarak kurulmalı; akabinde mevcut tedbirlerin yeterliliği sorgulanmalı ve düşmeye karşı KKD kullanımına karar verilmesinde; yapılan faaliyetler, çalışma çevresi, kullanılan alet ve iş ekipmanları gibi kriterler göz önünde bulundurularak yapılan risk değerlendirmesi esas alınmalıdır.

9. Yapı iş yerinde kullanılacak iskele boyalı olabilir mi?

Mevzuat kapsamında değerlendirildiğinde, iskelenin boyalı olup olmamasından ziyade aslında bileşenlerinin korozyona karşı korunması önem arz etmektedir. Nitekim Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği, EK-5 Ön Yapımlı Bileşenlerden Oluşan Cephe İskeleleri için Asgari Şartlar başlığı altında 8 inci maddede korozyona karşı uygun malzeme kullanılması hükmü ifade edilmektedir.

Demir esaslı malzemelerin korozyona karşı korunması son derece önemlidir. Yeterli koruma sağlanmazsa bileşenlerin doğal olarak kullanım ömrü azalmakta hem de korozyon sebebiyle et kalınlıklarının düşmesi ve bunların taşıma kapasitesinin olması gerektiğinden daha düşük olması neticesinde yükleme sonucu çökme, kopma, kırılma vb. istenmeyen sorunlarla karşı karşıya kalınabilmektedir. Bu sebeple iskele borularının hem iç yüzeyinin hem de dış yüzeyinin korozyona karşı korunmasına dikkat edilmelidir. Bu imkânı sunan ve korozyona karşı sıkça başvurulan yöntemlerden birisi olan sıcak daldırma galvaniz kullanımı göz önünde bulundurulabilir ancak en uygun seçim için TS EN 12811-2 standardında belirtilen hususlar dikkate alınmalıdır.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

10. Cephe iskelelerinin kontrolleri kimler tarafından yapılabilir?

Cephe iskelelerinin kontrolleri genel olarak ilk kurulum sonrası ve diğer gerekli durumlarda yapılacak kontroller, periyodik kontroller, haftalık ve rutin kontroller olarak üç başlık altında toplanabilir.

İlk kurulum sonrası ve diğer gerekli durumlarda yapılacak kontrollere ilişkin hükümler, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinin 7'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde yer almaktadır. İlgili hükümlerde, "İş ekipmanının güvenliğinin kurulma ve montaj şartlarına bağlı olduğu durumlarda, ekipmanın kurulmasından sonra ve ilk defa kullanılmadan önce, önemli bakım ve onarımlardan sonra ve her yer değişikliğinde ekipmanın, periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler tarafından periyodik kontrolü yapılır. İskeleler, sütunlu çalışma platformları veya kule krenler gibi ilk kurulumdan sonra yükseltilebilen veya değişikliğe uğratılabilen iş ekipmanları, yükseltilmesi veya değişikliğe uğratılması sonrasında iş ekipmanının yapılan değişiklikleri içerecek şekilde periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler tarafından periyodik kontrolü yapılır." ifadesi yer almaktadır. Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere, iskele gibi güvenliği kurulma ve montaj şartlarına bağlı ekipmanların ilk kurulum sonrası kullanılmadan önce, her yer değişikliğinde veya önemli bakım ve onarımlardan sonra periyodik kontrolleri yetkili kişiler tarafından yapılmalıdır. Aynı Yönetmeliğin EK- III bölümünde yer alan 222'inci maddede belirtildiği üzere, iskelelerin periyodik kontrollerini yapmaya diğer şartları sağlamaları koşuluyla; inşaat mühendisleri, makine mühendisleri, inşaat, yapı, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler ya da inşaat tekniker veya yüksek teknikerleri, gemi inşası ile gemi bakım ve onarım işlerinde ise gemi inşaatı ve gemi makineleri mühendisleri ve gemi teknikerleri yetkilidir. Ayrıca, EK- III 1.6'nci maddesine göre, periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler tarafından yapılacak kontroller sonucunda periyodik kontrol raporu düzenlenir. Düzenlenen belgeler, iş ekipmanının kullanıldığı sürece saklanır.

İskelelerin periyodik kontrolleri, TS EN 12810-1, TS EN 12810-2 TS EN 12811-1 ve TS 13662 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak ve EK-II'nin 4'üncü maddesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak yapılır.İlgili standartlarda süre belirtilmemişse periyodik kontrollerin 6 ayda bir gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Söz konusu kontroller İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinin EK- III bölümünde yer alan 222'nci maddesinde belirtildiği üzere, aynı Yönetmelikte belirtilen diğer şartları sağlamaları koşuluyla inşaat mühendisleri, makine mühendisleri, inşaat, yapı, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler ya da inşaat tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından, gemi inşası ile gemi bakım ve onarım işlerinde gemi inşaatı ve gemi makineleri mühendisleri ve gemi teknikerleri tarafından yapılır.

İNŞAAT SEKTÖRÜ

İskelelerin haftalık ve rutin kontrolleri ise Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği kapsamında hüküm altına alınmaktadır. Yönetmeliğin Ek-5 Bölüm (A) başlığında yer alan 10'uncu maddede; iskelelerin kullanılmaya başlanmadan önce, haftada en az bir kez, üzerinde değişiklik yapıldığında, belli bir süre kullanılmadığında, sismik sarsıntı, kuvvetli rüzgârlar gibi olumsuz hava şartlarına veya denge ve sağlamlığını etkileyebilecek diğer koşullara maruz kaldığında işveren tarafından görevlendirilen ehil bir kişi tarafından kontrole tabi tutulacağı belirtilmektedir.

Sonuç olarak, ilgili mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, cephe iskelelerine ilişkin olarak ilk kurulum sonrası ve periyodik kontrollerde yukarıda da belirtildiği üzere meslek ve yetkilendirmeye ilişkin şartlara yer verilmekte, haftalık ve rutin kontrollerin ise işveren tarafından görevlendirilen ehil bir kişi tarafından yapılabileceği ifade edilmektedir.

T.C. Resmi Gazete. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği. 18.02.2022. Sayı:31754

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

11. Geçici kenar koruma olarak inşaat demiri kullanılabilir mi?

Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin Ek-5 Bölüm B altında 1'inci maddesinde yapı işlerinde TS EN 13374 standardına uygunluk belgesi olan geçici kenar koruma sistemleri kullanılması gerektiği belirtilmektedir. Bununla birlikte 4'üncü maddede ise geçici kenar koruma sistemlerinin kullanılması gereken alanlar belirlenmekte ve bu sistemlerin kullanımının uygulanabilir olmadığı veya daha etkili bir toplu koruma tedbirinin uygulanmasının mümkün olduğu durumlarda düşmeye karşı korumanın diğer tedbirlerle sağlanması gerektiği ifade edilmektedir.

TS EN 13374 standardında ise statik ve dinamik testler altında geçici kenar koruma sistemlerinin güvenilirlikleri test edilmektedir. İnşaat demiri ile yapılacak bir korkuluğun standart bir işçiliği olamayacak ve ne kadar yüke dayanıklı olduğu bilinemeyecektir. Ayrıca çalışanların bu imalatlar sebebiyle kendilerini güvende hissedip kat veya boşluk kenarlarına yaklaşması da muhtemel riskleri arttıracaktır. Diğer bir taraftan TS EN 13374 standardında belirtilen yüklemelerde yapısal güvenliği ifade eden son limit durum gereksinimlerinin yanı sıra genel olarak kullanılabilirliği ve kullanıcı konforunu ifade eden hizmet görülebilirlik limit durumu gereksinimlerini de yer almaktadır. Daha basit bir ifadeyle sistem yüklere karşı belirli bir dayanım sağlarken, muhtemel bir yüklemeye yani örneğin çalışan herhangi bir sebeple korkuluk sisteminin üzerine düştüğünde de zarar görmemelidir.



Sonuç olarak; işe uygun ve o iş için tasarlanmış malzeme kullanımı önemlidir ve TS EN 13374 standardında yer almayan bir uygulamanın (inşaat demiri kullanımı gibi) geçici kenar koruma olarak kullanılması mümkün görülmemektedir.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

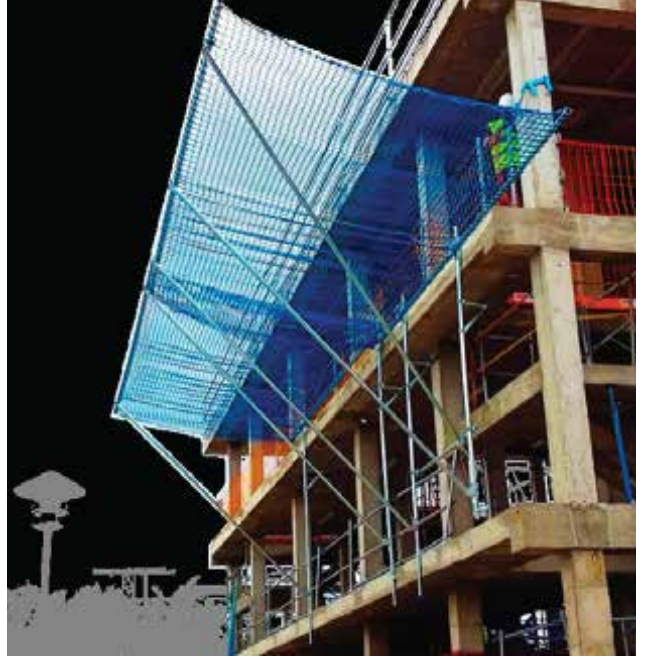
TS EN 13374+A1. Geçici kenar koruma sistemleri - Ürün özellikleri - Deney yöntemleri. 28.01.2019

İNŞAAT SEKTÖRÜ

12. İnşaat kat kenarlarında kullanılmakta olan güvenlik ağları inşaat yükseldikçe tekrar kurulmalı mıdır? Böyle bir zorunluluk var mıdır?

Güvenlik ağları standartlara uygun şekilde üretilirken çeşitli statik ve dinamik testlerden geçmekte ve güvenlik ağlarının sönmüleyebileceği enerji miktarı bu testlere göre belirlenmektedir. Bu noktada mevzuatımızda belirtilen düşme yüksekliği kavramı önem arz etmektedir. Bu kavram çalışanın düşebileceği nokta ve güvenlik ağı arasındaki dikey mesafeyi ifade etmekte ve hiçbir koşulda 6 metreyi geçmemektedir.

Güvenli bir çalışma için ağı sadece standartlara uygun olması tek başına yeterli bir kriter olmayıp kurulumu ve kullanımı da standartlara ve mevzuata uygun olmalıdır. Aksi takdirde yeterli olduğu düşünülen bir tedbir istenmeyen sonuçların ortaya çıkmasına neden olabilecektir. Örneğin 4 katlı olan bir inşaatda güvenlik ağının uygun şekilde kurulduğu ve mevcut durumda bu inşaatın 7'nci kata ulaştığı varsayılırsa, güvenlik ağının yerinde değişiklik yapılmaması ve önceden kurulduğu yerde bırakılması düşme yüksekliği ile ilgili sınır değerlerin aşılmasına neden olacaktır.



Sonuç olarak, ilgili mevzuat doğrultusunda güvenlik ağlarının taşınması, yani sökümü ve uygun şekilde tekrar kurulumuyla, sürdürülebilir bir korumanın sağlanması gerekmektedir.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

13. Düşmeye karşı kişisel koruyucu donanım seçiminde nasıl hareket edilmelidir?



Öncelikli olarak düşmeye karşı kişisel koruyucu donanımların; iskeleler veya yükseltilebilir/sepetli platformlar, korkuluklar vb. toplu koruma tedbirlerinin uygulanabilir olmadığı durumlarda, düşmeyi önlemek veya düşmenin sonuçlarını minimize etmek için kullanılması gerektiği unutulmamalıdır. Ayrıca bu donanımların kullanımında düşmeyi önleyen hareketi kısıtlayıcı sistemlerin, düşmenin mesafesi veya sonuçlarını sınırlandıran düşmeyi durdurucu sistemlere göre öncelikli olması sağlanmalıdır.

Seçim yaparken; ekipmanın işin gerektirdiği koşullara uygun olmasına dikkat edilmeli ve örneğin hareketi kısıtlayıcı bir sistem düşmeyi durdurma amaçlı kullanılmamalıdır. Bununla birlikte tasarım sınırları dâhilinde belirli bir görev için kullanılmalıdır. Örneğin; düşmeyi durdurucu donanım kullanıldığında, yeterli açıklık mesafesi olmalıdır. Kullanım amacına uygun standardı karşılamalı ve uyumlu bileşenlere sahip olmalıdır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Yüksekte Çalışma, Bilgi Kartı 2 - Temel Bilgiler

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Yüksekte Çalışma, Bilgi Kartı 3 - Ekipman Seçimi

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Yüksekte Çalışma, Bilgi Kartı 5 - Düşmeye Karşı Kişisel Koruyucu Donanımlar

14. İnşaat kazı çalışmaları sırasında hangi hususlara dikkat edilmelidir?

Kazı işleri; inşaat faaliyetlerinde olmazsa olmaz denebilecek en temel işlerindendir. Şantiye ve yapılan işin niteliğine bağlı olarak birçok kazı türü bulunmaktadır. Her kazı çalışması benzer tehlike ve riskler içermekle birlikte; çalışma ortamı, kullanılan kazı teknikleri ve iş ekipmanlarına bağlı olarak farklı tehlike ve riskler de söz konusu olabilir. Kazı çalışmaları sırasında çalışanlar ve çevredekiler için tehdit oluşturabilecek hususlara toprak kayması/göçük, kazıya düşme, çalışanların üzerine malzeme/yük düşmesi, tehlikeli atmosferlere maruziyet, yeraltı hizmetleri ve üstten geçen enerji hatlarına temas, ağır ve mobil ekipmanlar ile etkileşim ve kazı içerisine su birikmesi örnek olarak verilebilir.

Genel olarak, zeminin iş makinalarıyla kazılması ve çıkan hafriyatın genellikle kamyonlar ile taşınması şeklinde gerçekleşen kazı faaliyetleri esnasında iç içe olunan toprağın büyük bir tehdit unsuru olabileceği gözden kaçırılmamalıdır. Ayrıca kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçların manevraları, çalışanların ve diğer yapı ile ekipmanların güvenliği açısından ciddi tehlikeler oluşturabilir. Dolayısıyla enerji hatlarına, iş makinalarına, yaya ve araç trafik yollarına güvenli mesafede kalınması sağlanmalı ve kazı alanı ile çevresi düzenli şekilde kontrol altında tutulmalıdır.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786



15. Göçük şeklindeki iş kazalarına karşı alınması gereken koruyucu tedbirler nelerdir?

Toprağın belirli sebeplerden dolayı çözülüp gevşemesi sonucu aniden kazı yapılan yere doğru ayrılıp kayması veya düşmesi şeklinde tanımlanabilen göçükler özellikle altyapı kanal kazılarında ciddi tehlikeler oluşturmaktadır.

Kazı çalışmaları sırasında göçükleri tetikleyen birçok faktör bulunmaktadır. Hem çalışma ortamı hem de çevresel etkilerle doğrudan ilgili olan bu faktörler, kazı stabilitesini olumsuz şekilde etkileyerek göçüğün oluşmasına neden olmaktadır. Göçüğe sebep olan ya da oluşumunu hızlandıran bu faktörlere; zemin nitelikleri, nem miktarı, titreşimler, ağır yükler (hafriyat yığını, iş makineleri), yakındaki mevcut yapılar, önceki kazılar, hava ve çevre koşulları ile kazının açık kaldığı süre miktarı örnek olarak verilebilir. Alınacak tedbirlerin belirlenmesinde sahadaki bu faktörler de göz önünde bulundurulmalıdır. Göçük riskine karşı alınabilecek genel koruyucu tedbirlere farklı açılarda şev ve kademe oluşturulması, çeşitli tipte iksaların yapılması ve taşınabilir hendek kaplama sistemlerinin kazı içerisine yerleştirilmesi gibi örnekler verilebilir. Kazı çalışmalarında risk değerlendirme sonuçları da dikkate alınarak göçük riskine karşı en uygun tedbire karar verilmelidir.



Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Kanal Kazısı Çalışmalarında İş Sağlığı ve Güvenliği Rehberi, 2018

İNŞAAT SEKTÖRÜ

16. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'nde yapılan son düzenlemeyle standarda uygunluğu zorunlu hale getirilen korkulukların seçiminde nasıl hareket edilmelidir?

Bilindiği üzere 31/12/2018 tarihinde Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde önemli değişiklik ve güncellemeler yapılmış olup Ek-5 bölümü yayımlanmıştır. Bu bölümde cephe iskeleleri, geçici kenar koruma sistemleri, sütunlu çalışma platformları, güvenlik ağları ve yaşam hatlarının güvenli temini, kurulumu, kullanımı ve kullanımı gibi birçok husus ayrıntılı şekilde yer almaktadır. Yapı işlerinde standartlara uygun geçici kenar koruma sistemlerinin kullanımına ilişkin zorunluluk, bu değişiklikler ile birlikte getirilmiş olup 1 yıllık geçiş süreci tanınmış ve ilgili hükümler 31/12/2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kullanılacak geçici kenar koruma sisteminin standartlara uygunluk belgesinin bulunmasının yanı sıra yapılacak işe uygun sınıf ve tipte geçici kenar koruma sistemi seçimi de yasal bir zorunluluktur.



Geçici kenar koruma sistemleri, namı diğer korkuluklar kullanım şekli ve üretim standartlarına göre 9 tipte ve 3 sınıfta üretilmektedir. Yapılacak işin değerlendirilmesi, en uygun tip ve sınıftaki geçici kenar koruma sisteminin seçilmesi gerekmektedir. Tip ayrımları sistemin montajlanacağı zemin ve ankraj biçimlerine göre değişmektedir. A, B ve C sınıfı sistemler arasındaki en temel ayrım ise çalışma yüzeyi açısı ile ilintilidir. Örneğin; çalışma yüzeyi açısının 10 dereceden daha az olduğu durumlarda A sınıfı geçici kenar koruma sistemleri kullanılabilirken, çalışma yüzeyi açısı arttıkça sırasıyla B ve C sınıfı sistemlerin tercih edilmesi gerekmektedir. Geçici kenar koruma sistemlerinin kullanımı ile ilgili belki de unutulmaması gereken en önemli husus, çalışma yüzeyi açısının 60 dereceyi geçtiği durumlarda bu sistemlerin kullanılmaması gerektiğidir.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

17. Merdivenler hangi durumlarda kullanılmalıdır?

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında gerçekleştirilen risk değerlendirmesi sonucunda riskin kabul edilebilir düzeyde olduğu ve düşme önleyici sistem kullanımının makul olmadığı kısa süreli çalışmalarda işe uygun tipte merdiven sistemleri kullanılabilir.

Merdiven kullanımının kabul edilebilir olup olmadığına karar verilirken işin kısa süreli olmasından ziyade öncelikle riskin büyüklüğü dikkate alınmalıdır. Eğer yapılacak iş merdiven üzerinde tek seferde 30 dakikadan fazla kalmayı gerektiriyorsa, genel yaklaşım alternatif bir ekipmanın tercih edilmesinin daha güvenli olacağı yönündedir.

Merdivenler; merdivenin düz ve stabil olabileceği, gerektiğinde sabitlenebileceği gibi sadece kullanımının güvenli olduğu durumlarda tercih edilmelidir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Taşınabilir Merdivenler, Bilgi Kartı 1 - Genel Hususlar

18. Merdiven üzerinde çalışmadan önce hangi unsurlar kontrol edilmelidir?

Merdivenler diğer ekipmanlara nispetle basit bir ekipman olarak değerlendirilmektedir ancak yaşanabilecek bir iş kazası sonucu ortaya çıkacak sonuç en az diğerleri kadar ağır olmaktadır. Ayrıca günümüz koşullarında farklı tipte merdiven kullanımlarının da yaygınlaşması merdiven üzerinde güvenli çalışmanın önemini daha da arttırmaktadır. Öncelikli olarak merdivenlerin kullanım talimatları ve güvenli çalışma yöntemleri konusunda yeterli bilgiye sahip çalışanlar tarafından kullanıldığından emin olunmalıdır ki böyle bir çalışan aynı zamanda ilgili kontrolleri yapacak yeterliliğe sahip olacaktır.

Merdiven kontrolünün kullanım öncesi yapılması, kullanıcı tarafından gerçekleştirilmesi ve çalışma yeri veya koşullarında herhangi bir değişiklik olduğunda yinelenmesi önemlidir. Merdivenlerin kol, ayak, basamak, kilit mekanizması ve platform gibi unsurları kontrol edilmelidir. Merdiven kollarının zarar görmediğinden, eğilmediğinden veya deforme olmadığından emin olunmalıdır. Ayrıca merdiven ayaklarının eksik, aşınmış veya zarar görmüş olması merdivenin kayması veya devrilmesine neden olabileceğinden ilgili kontroller yapılmalıdır. Benzer şekilde merdivenin zemin ve/veya erişim noktası ile temas halinde olacağı yüzeyler incelenmeli ve gerekli görülmesi halinde merdivenin kaymasını önleyecek tertibatın çalışma öncesi hazır olması sağlanmalıdır. Merdiven basamaklarının eksiksiz, gevşememiş veya zarar görmemiş olduğundan emin olunmalı, yağ, çamur gibi kalıntılar temizlenmelidir. Ayrıca bükülmüş, bağlantı parçaları aşınmış veya zarar görmüş kilit mekanizmaları merdivenin çökmesine sebep olabileceğinden bu mekanizmaların kontrolünden ve yerinde doğru şekilde yerleştiğinden emin olunmalıdır.



Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Taşınabilir Merdivenler, Bilgi Kartı 1 - Genel Hususlar

19. Güvenlik ağları malzeme düşmesine karşı kullanılabilir mi?

Düşmeyi durdurucu sistemlerden olan güvenlik ağlarının tasarım ve kullanım amacının iyi bir şekilde anlaşılması doğru kullanım için son derece önemlidir. Bilindiği üzere 31/12/2018 tarihinde yayımlanan yönetmelik değişikliği ile Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğine Ek-5 bölümü eklenmiş ve bu güncellemede güvenlik ağlarının standartlara uygun bir ürün olarak temini ve kullanımı ile ilgili herhangi bir geçiş sürecine ihtiyaç duyulmayarak yayımı itibarıyla ilgili hükümlerin yürürlüğe girmesi sağlanmıştır.

Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği incelendiğinde bahse konu güvenlik ağlarının, malzeme düşmesini engellemek için değil, yüksekte düşen çalışanları düşmenin muhtemel etkilerinden korumak amacıyla tasarlanan ağlar olduğu görülmektedir. Bu noktada malzeme düşmesine karşı farklı güvenlik ağları ile ek tedbirler alınmasında ise mevzuatsal açıdan herhangi bir engel bulunmamakta olup bu amaçla kullanılan güvenlik ağlarının daha küçük ağ gözü boyutuna sahip olması gerektiği hususu da gözden kaçırılmamalıdır.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

20. Yaşam hatlarının kullanımında hangi hususlara dikkat edilmelidir?

Yaşam hatları; yüksekte yürütülen çalışmalar sırasında düşmeye karşı kişisel koruyucu donanımlar kullanan çalışanın güvenli bir noktaya sürekli bir şekilde bağlantısının sağlanması amacı ile tasarlanmış düşmeye karşı koruyucu tertibatlar olarak tanımlanabilir. Yaşam hatları düşmeye karşı korumada düşmenin önlenmesi için çalışma alanını sınırlandırma amacıyla kullanılabileceği gibi düşmenin tamamen önlenemediği alanlarda olası bir düşme durumunda çalışanın güvenli bir mesafede ve düşmenin etkisiyle çalışanın üzerine gelecek yükün azami bir değeri aşmayacağı şekilde durdurulması için de kullanılabilmektedir. Emniyet kemeri, bağlantı halatı ve bağlayıcılar (Karabina, kanca vb.) gibi ekipmanlar ile birlikte kullanılan yaşam hatları toplu koruma tedbirlerinin alınmadığı veya yeterli olmadığı durumlarda tercih edilmelidir.

Yaşam hatlarının kullanımında öncelik olarak ilgili yaşam hattı sisteminin standartlara uygun olduğundan emin olunmalı ve yaşam hatlarının, sadece üreticisinin uygun gördüğü yaşam hattı tertibatlarıyla birlikte kullanılması sağlanmalıdır. Detayları Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'nde düzenlenen bu sistemler için aşağıdaki standartlar dikkate alınmalıdır:

- Kılavuzlu tip düşme durdurucular ile rijit ve dikey yaşam hatlarının kullanıldığı sistemlerde, EN 353-1 Standardı.
- Kılavuzlu tip düşme durdurucular ile esnek ve dikey yaşam hatlarının kullanıldığı sistemlerde, EN 353-2 Standardı.
- Esnek veya rijit yatay yaşam hatlarının kullanıldığı sistemlerde, EN 795 Standardı veya CEN/TS 16415 Standartları.



Yaşam hattı ankraj noktalarının, uygulanabilir olduğu sürece düşme mesafesini azaltacak şekilde baş seviyesinin üstünde olmasına dikkat edilmeli ve yaşam hatları ile ankraj noktalarının konumlarının; çalışanların çalışma alanının her yerine güvenli bir şekilde erişebilmelerine ve düşmeleri durumunda sarkaç etkisine maruz kalmamalarına imkân sağlayacak ve çalışma alanını yeterince kapsayacak şekilde planlanması sağlanmalıdır.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

İNŞAAT SEKTÖRÜ

21. Sütunlu çalışma platformlarında güvenli çalışma için hangi donanımların yer alması gerekmektedir?

İnşaat iş yerlerinde kullanımı gün geçtikçe artan sütunlu çalışma platformları hidrolik ya da elektrik motorlu güç sistemleri ile aşağı ve yukarı hareket edebilen; çalışanları, ekipmanları ve malzemeleri taşıyabilecek kapasitede bir platformdan (ana platform), bu platformu destekleyen ve platformun üzerinde hareket etmesini sağlayan en az bir sütundan, sütun yapısını destekleyen hareketli ya da statik bir tabandan oluşan yüksekte çalışma/ erişim ekipmanı olarak tanımlanabilir.

Sütunlu çalışma platformları ile ilgili hükümler Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Bünyesinde birçok güvenlik donanımı barındıran bu ekipmanlar ile güvenli çalışmanın sağlanabilmesi için kurulum ve kullanımın mutlaka üretici talimatları doğrultusunda yapılması sağlanmalıdır. Sütunlu çalışma platformlarında bulunması gereken güvenlik donanımlarına; yetkisiz kişilerin müdahalesini önleyen tertibatlar, sesli ikaz sistemleri, korkuluklar, koruyucu kafesler, sabit koruyucular, fren sistemleri, acil durum indirme araçları, aşırı yük sensörleri, tamponlar, üst ve alt son sınırlama anahtarları, uç durdurma anahtarları, ana sütundan farklı renkte bir son sütun ve benzeri donanım ile acil durdurma kumandaları örnek olarak verilebilir.



T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

22. Düşmeye karşı kişisel koruyucu donanımlarda ürün güvenliği adına nelere dikkat edilmelidir?

Kişisel Koruyucu Donanımların Kategorizasyon Rehberine Dair Tebliğe göre; Tasarımcı tarafından, ani olarak ortaya çıkabilecek tehlikeleri, kullanıcının zamanında fark edemeyeceği düşünülen durumlarda ve hayati tehlike oluşturarak, sağlığa ciddi şekilde ve geriye dönüşü mümkün olmayacak derecede zarar verebilecek risklere karşı koruma sağlayan, karmaşık yapıdaki kişisel koruyucu donanımlar kategori-III olarak sınıflandırılmaktadır. Dolayısıyla, yüksekte düşmeye karşı kullanılan kişisel koruyucu donanımlar, karmaşık yapıdaki kişisel koruyucu donanımlardır ve bu sebeple kategori-III sınıfındadırlar.

Standarta uygun olarak üretilmiş Kategori- III sınıfı kişisel koruyucu donanımlarda CE işaretinin iliştilme iznini veren, yani gerekli kontrolleri gerçekleştirip ürün için ihtiyaç duyulan belgelendirmeyi sağlayan onaylanmış kuruluşun kimlik numarası mutlaka bulunmalıdır. 4 haneli olan bu kimlik numarası, AT tip inceleme belgesinin hangi kuruluşça verildiğinin bir işaretidir ve Kategori- III sınıfı ürünlerde CE işaretinin yakınında mutlaka bulunmalıdır. Tam vücut kemer sistemi, bağlama tertibatı (Lanyard), enerji emici aparatlar, karabina ve tüm bağlayıcılar da bu kapsamda değerlendirilerek, güvenli bir ürün olduğundan emin olunmalıdır.

T.C. Resmi Gazete. Kişisel Koruyucu Donanımların Kategorizasyon Rehberine Dair Tebliğ. 11.03.2012. Sayı: 28230

İNŞAAT SEKTÖRÜ

23. Yükseltilebilen seyyar iş platformu üzerinde çalışırken düşmeye karşı kişisel koruyucu donanım kullanılmalı mıdır?

Düşme riski; yükseltilebilen seyyar iş platformlarının kullanımı esnasında karşılaşılabilecek en ciddi risklerdendir. Zeminde bulunan küçük çukur veya tümseklerin normalde tehlikeli olmadığı düşünülebilir ancak bu unsurların sepet içerisindeki çalışana etkisi genellikle görüldüğünden çok daha fazla olmaktadır.

Düşme riski; özellikle eklemli, teleskopik vb. bomlu platformlarda bomun sallanması, aniden sarsılması veya ağırlık merkezinden uzaklaşacak şekilde yönlendirilmesi sırasında ortaya çıkabilir. Çalışanın genellikle korkuluklar üzerine çıkarak aşırı uzanma şeklinde güvensiz hareketlerde bulunması neticesinde de düşme söz konusu olabilir. Ayrıca diğer araçların yükseltilebilen seyyar iş platformuna çarpması ya da bomun veya sepetin çalışma çevresinde yer alan engellere takılması sonucu da düşmeler yaşanabilir.



Yükseltilebilen seyyar iş platformlarda düşmeye karşı korumanın sağlanmasında öncelik diğer ekipmanlarda olduğu gibi toplu korumaya verilmeli yani ekipmanın etkin ve sağlam bir korkuluk sistemine sahip olduğundan emin olunmalıdır. Düşmeye karşı kişisel koruyucu donanımların kullanımına karar vermeden ise yürütülecek faaliyetler, çalışma ortamı, hava şartları vb. birçok husus dikkate alınarak risk değerlendirmesi gerçekleştirilmelidir. Bu noktada bomlu platformlar ile yapılan çalışmalara özellikle odaklanılmalıdır.

Kişisel koruyucu donanım kullanımında ise bağlantı halatının (lanyard) uygun bağlantı elemanları (kanca vb.) aracılığıyla, üretici tarafından onaylanmış ankraj noktasına bağlanmasına dikkat edilmeli ve bu halatının beklenmedik bir durumda çalışanın platform içerisinde kalacak şekilde kısıtlanması için yeteri kadar kısa olmasına da ayrıca önem verilmelidir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Yükseltilebilen Seyyar İş Platformları, Bilgi Kartı 5 - Düşme Riski

24. İnşaat iş yerinde kullanılacak yükseltilebilen seyyar iş platformlarının seçiminde hangi hususlar göz önünde bulundurulmalıdır?

Yükseltilebilen seyyar iş platformları ile inşaat iş yerlerinde birçok yüksekte çalışma faaliyeti yapılabilmektedir. Ancak farklı kapasite, çalışma yüksekliği ve uzanma mesafelerine sahip bu ekipmanlarda güvenli şekilde çalışmanın yapılabilmesi için işe en uygun ekipmanın kullanılması önemlidir.

Yükseltilebilen seyyar iş platformuna karar vermeden önce göz önünde bulundurulabilecek bazı hususlara; ekipmanla ne iş yapılacağı, kaç çalışanın kaldırılacağı, çalışma konumuna ulaşırken ne tür arazi ve eğim ile karşılaşılacağı, üstten geçen enerji hatları ve yeraltı tehlikelerinin var olup olmayacağı, ekipmanın konumlandırılması ve kullanılması için ne kadar bir alanın olacağı, güvenli çalışma yükünün ne olacağı, ekipmanın yükseltilmiş konumdayken hareket etmesinin söz konusu olup olmayacağı ve ne kadar yükseklik ve uzanma mesafesine ihtiyaç duyulacağı örnek olarak verilebilir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Yükseltilebilen Seyyar İş Platformları, Bilgi Kartı 2 – Ekipman Seçimi

25. İnşaatlarda yük kaldırma amaçlı kullanılan halatlı sistem ekipmanların kullanımı yasak mıdır?

İnşaatlarda yürütülen çalışmalara ilişkin hükümler 5.10.2013 tarih ve 28786 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ‘Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği’nde düzenlenmektedir. Bunun yanı sıra kullanılan iş ekipmanlarına ve bu ekipmanların periyodik kontrollerine ilişkin hususlar ise 25.04.2013 tarih ve 28628 sayılı ‘İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği’nde yer almaktadır.

Söz konusu yönetmeliklerde malzemelerin kaldırılmasında kullanılan araçlara ilişkin ekipmanın sağlamlığı, kurulumu, amacına uygun kullanımı, sesli ışıklı ikaz sistemleri, ekipmanda bulunması gereken güvenlik tertibatlarına ilişkin hususlar ile bu ekipmanların periyodik kontrollerine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Ayrıca yüksekte çalışma yapıldığı durumlarda alınması gereken önlemlere ilişkin ayrıntılı hükümler de bulunmaktadır.

Yük kaldırma ekipmanları özellikle küçük ölçekli inşaatlarda malzemelerin aktarılması amacıyla sıklıkla kullanılmakta ancak tedbirlerin yeterli şekilde alınmaması sebebiyle çeşitli iş kazaları yaşanmaktadır. Yerden kumandalı şekilde kullanılan (Gırgır) veya kata yerleştirilerek monte edilen bu ekipmanların kullanılmayacağına dair mevzuatta doğrudan bir hüküm bulunmamaktadır. Bu noktada iş kazalarının önlenmesi adına öncelikle kurulumun üretici talimatları dikkate alınarak doğru şekilde yapılması sağlanmalı ve muhtemel riskler göz önüne alınarak çalışmalar doğru şekilde planlanmalıdır.

Kullanım sırasında ekipmanın doğru şekilde sabitlenmemesi, aşırı yükleme vb. nedenlerle ansızın yerinden çıkması sonucu özellikle çalışan düşmesi ve malzeme düşmesi yaşanabilmekte ve ayrıca bilhassa malzemenin kata çekilmesi sırasında çalışanın kat kenarından düşmesi söz konusu olabilmektedir. Yüksekte düşme riskine karşı kat kenarlarına korkuluk yerleştirilmesi, özellikle malzeme alınan kısımda çalışanın ankraj noktası ya da yaşam hattına bağlantısının sağlanması ve ekipmanın yükü doğrudan kata bırakacak şekilde (döner kollu vb.) olması gibi tedbirler dikkate alınabilir. Malzeme düşmesi riskine karşı ise askıdaki yükün altında yer alan bölgenin sınırlandırılması, yükleme kapasitesine dikkat edilmesi, yük aktarmada kullanılan sepetin seçimi ve bağlantılarının uygun şekilde yapılması gibi tedbirlere başvurulabilir.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

T.C. Resmi Gazete. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği. 18.02.2022. Sayı: 31754

İNŞAAT SEKTÖRÜ

26. Yüksekte çalışmayı güvenli şekilde sağlamak adına nasıl bir yol izlenmelidir?

Yüksekte çalışma kısa süreli ve tek seferlik olabileceği gibi uzun süreli ve düzenli işler şeklinde de olabilir. Dolayısıyla bu işlerin güvenli bir şekilde yapılabilmesi için öncelikli olarak yüksekte çalışmayı gerektirecek faaliyetlerin hepsi tek tek belirlenmelidir. Bununla birlikte düşmeye sebep olabilecek hususların nasıl, ne sıklıkta ve hangi şartlarda yapıldığı göz önüne alınmalıdır. (İşin kapsamı, çalışma alanının düzeni, işin süresi, çalışma yüksekliği, çalışanların eğitim ve tecrübeleri, çalışma alanına erişim imkânları, alandaki çalışan sayısı, hava koşulları, eğimli ya da kaygan zemin koşulları, yetersiz aydınlatma, yakındaki enerji hatları vb.). Yüksekten düşme kazalarını önlemenin kilit noktası risk değerlendirmesi yaparak gerekli yerlerde gerekli tedbirlerin alınmasıdır. Yüksekten düşmelerin önlenmesi için kontrol önlemleri hiyerarşisine uygun hareket edilmelidir. Sırasıyla yüksekte çalışmaktan kaçınılmalı, bunun mümkün olmadığı durumlarda düşmeleri önleyecek yöntemlere başvurulmalı, düşme önlenemiyorsa da düşmenin durdurulmasına yönelik tedbirler alınmalıdır.

Yüksekte çalışmaktan kaçınma adına öncelikle faaliyetler yüksekte çalışmaya olan ihtiyacın asgari düzeyde olacağı şekilde tasarlanmalıdır. Örneğin daha sonra montajı planlanan boru veya kabloların mümkünse zemin seviyesindeyken birleştirilmesi buna bir örnektir. Ayrıca uzun saplı, teleskopik aletler veya benzer nitelikte ekipmanlardan faydalanarak yüksekte çalışmaya gerek kalmadan boyama, temizlik gibi faaliyetler yapılabilir.

Bir sonraki adım olan düşmenin önlenmesinde güvenli çalışma alanlarının kullanılması dikkate alınabilir ve etrafında korkuluk veya parapet bulunan bir çatı ya da çevresinde sabit veya geçici korkulukları bulunan tesis ve ekipman güvenli çalışma alanları olarak değerlendirilebilir. Düşmenin önlenmesi adına diğer bir yol ise çalışanların düşmesini önleyecek ekipmanları kullanmaktır. Yükseltilebilir seyyar iş platformları, erişim kuleleri ve iskeleler gibi ekipmanlar örnek olarak verilebilir.

Düşmenin önlenmesi için yerinde tedbir almak mümkün değilse, düşme riski; düşme mesafesi ve/veya düşme sonucu oluşabilecek zararlar en az olacak şekilde minimize edilmelidir. Bu amaçla güvenlik ağları ve çalışma seviyesine yakın bir zemine kurulmuş yumuşak iniş sistemleri (hava yastıkları vb.) gibi düşmeyi durdurma sistemlerinden faydalanılmalıdır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat Bilgi Kartı 2, Yüksekte Çalışma - Temel Bilgiler



İNŞAAT SEKTÖRÜ

27. Yüksekte çalışma sırasında kullanılacak ekipmanların seçiminde hangi hususlar göz önünde bulundurulmalıdır?

Kontrol önlemleri hiyerarşisi dikkate alınarak doğru ekipmanın seçilmesi, çalışmanın güvenli şekilde sürdürülebilmesi açısından son derece önemlidir. Dikkate alınabilecek hususlara; çalışma koşulları, giriş ve çıkış noktalarının mesafeleri, düşmenin mesafesi ve sonuçları, yüksekte çalışma sırasında kullanılacak ekipmanın kullanım sıklığı ile süresi ve kurtarma örnek verilebilir.

Eğim, kötü zemin koşulları, engeller ve trafik, ekipman seçiminde rol oynayan çalışma koşullarına ilişkin bazı hususlardır. Örneğin yükseltilebilir iş platformu, stabilitesi ile ilgili bir tehlikenin söz konusu olmaması koşuluyla engellerin olduğu ve zemin koşullarının iyi olmadığı yerlerde istenilen çalışma alanına erişmek için mobil iskele yerine tercih edilebilir. Benzer şekilde uzun süreli ve yüksek sıklıkta yapılan çalışmalar daha yüksek standartlarda düşmeye karşı koruma gerektirdiğinden örneğin merdiven kullanımından ziyade bir mobil iskele kullanımı tercih edilebilir. Merdiven ise kısa süreli ve düşük riskli tekrar eden işler için dikkate alınmalıdır. Düşmeyi durdurma sistemi kullanan asılı halde kalmış bir çalışanın kurtarılmasının zor olduğu durumlarda yükseltilebilir iş platformu vb. diğer iş ekipmanlarının kullanımı tercih edilebilir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Yapı İşlerinde Yüksekte Çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama Rehberi, 2018

28. Sıcak havalarda gerçekleştirilen inşaat faaliyetlerinde ne gibi tedbirler alınmalıdır?

İnşaat sektöründe yapılan çalışmaların genellikle açık alanlarda gerçekleştiriliyor olması doğal olarak sektör çalışanlarının da hava koşullarından doğrudan etkilenmesine yol açmaktadır. Özellikle yaz aylarında, çalışanlar sıcak bitkinliği veya sıcak çarpmasına gibi ciddi sonuçlar da doğurabilecek rahatsızlıklar ile karşı karşıya kalabilmekte ve bu durum sektördeki iş kazası oluşumunu tetikleyebilmektedir. Doğrudan güneş ışığından kaçınma, bol bol su içme, hafif, açık renkli, bol ve rahat kıyafetler giyme, gölgelik ve serin alanlarda sık sık dinlenme molaları verme, çalışma hızını kendine göre ayarlama ve nemli bir bez aracılığıyla serinleme sıcaktan korunma adına dikkate alınabilecek bazı temel tedbirlerdir.



Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Sıcak Havada Çalışma, Bilgi Kartı 3 – 10 Basit İpucu Bilgi Kartı 5- Su Tüketimi

İNŞAAT SEKTÖRÜ

29. İnşaat sektöründe elle taşıma işlerinin son derece yaygın olması sonucu ortaya çıkabilecek sırt yaralanmalarına karşı ne yapılmalıdır?

İnşaat çalışanları; tuğlalar, çimento torbaları, donatı demirleri gibi sayısız malzeme ile iç içe çalışmakta ve gün içerisinde tonlarca ağırlığı bulan yükleri elle taşımaktadırlar. Dolayısıyla inşaat sahasında çok fazla yapı malzemesinin bulunması ve elle taşıma faaliyetlerinin son derece yaygın olması gibi nedenlerle sektör çalışanları tarafından sırt ağrıları ile ilgili şikâyetler sıkça dile getirilmektedir.

Bilhassa orta yaş ve üstü yaş grubu çalışanlar için sakatlık ve maluliyet oluşumuna neden olabilecek sırt yaralanmalarına karşı doğru şekilde çalışmak önemlidir. Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği Ek-1’de yer alan yüklerle ilgili risk faktörleri doğrultusunda çalışma ortamının özellikleri ve yapılan işin gereklerine uygun tedbirler alınmalıdır. Sırt yaralanmalarına karşı göz önünde bulundurulabilecek bazı hususlara; doğru yük kaldırma adımlarını uygulamak, el arabası, vinç, transpalet gibi iş ekipmanlarından faydalanmak, diğer çalışma arkadaşlarından yardım istemek, oturma ve ayakta durmayı gerektiren işler arasında dönüşüm yapmak, çalışma esnasında biçimsiz pozisyonlarda bulunmaktan uzak durmak ve çalışma alanını aşırı uzanmaya ya da eğilmeye imkân tanımayacak şekilde düzenlemek örnek olarak gösterilebilir.



Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Sırt Yaralanmaları, Bilgi Kartı 1 - Temel Hususlar

İNŞAAT SEKTÖRÜ

30. İnşaat faaliyetleri sırasında karşılaşılabilecek tozlar nelerdir ve ne gibi sorunları ortaya çıkarmaktadır?

Tozla Mücadele Yönetmeliği kapsamında iş yeri ortam havasına yayılan veya yayılma potansiyeli olan parçacıklar olarak tanımlanan toz, bazı türlerinin uzun süreli ve düzenli maruziyet sonucu ciddi akciğer hastalıklarına yol açabilmesi ve hatta bazı durumlarda ölümcül sonuçlar ortaya çıkarabilmesi nedeniyle iş yerlerinde ciddiyetle ele alınması gereken bir konudur.



İnşaat faaliyetlerinde sıkça karşılaşılabilecek toz türleri arasında asbest, silika, ağaç tozu ve düşük toksisiteye sahip tozlar yer almaktadır. Özellikle yıkım ve tadilat işleri sırasında ortaya çıkabilen asbest liflerine maruziyet; asbestoz, mezotelyoma, akciğer kanseri (bronşiyal karsinom) ve mide-bağırsak kanserine neden olabilir. Silika tozu ise granit, beton, kaya, kum ve kumtaşı gibi malzemelerin; kesilmesi, delinmesi, taşlanması ya da kumlanması gibi malzemenin önemli bir değişikliğe uğramasına neden olan faaliyetler sonucunda ortaya çıkmaktadır. Silika tozuna maruziyet akciğer kanseri ve silikozis gelişimine yol açabilir. Ağaç tozları yumuşak, sert ya da mdf ve kontrplak gibi ağaç esaslı ürünler ile çalışırken ortaya çıkan tozları; düşük toksisiteye sahip tozlar ise çok az silika içeren veya hiç silika içermeyen malzemeler üzerinde çalışırken ortaya çıkan tozları ifade etmektedir. Çimento, dolomit, alçıtaşı (alçıpan), kireçtaşı ve mermer bu tip tozların bulunduğu malzemelere örnek olarak verilebilir. İnşaat çalışanlarının karşılaşılabileceği diğer sağlık problemleri arasında KOAH ve astım da ayrıca yer almaktadır. İlgili sağlık sorunlarının önlenmesi adına alınacak tedbirlerin belirlenmesinde Tozla Mücadele Yönetmeliği ve Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmelik hükümleri dikkate alınmalıdır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, İnşaat Tozları, Bilgi Kartı 1 – Genel Bilgiler

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, İnşaat Tozları, Bilgi Kartı 2 – Kontrol Önlemleri

31. Cisimlerin çarpması, fırlaması ve düşmesi gibi risklere karşı inşaat sahalarında hangi tedbirlere başvurulmalıdır?

İnşaat sektöründe farklı seviyede çalışma alanlarının yaygın olması ve çok çeşitli inşaat malzemelerinin varlığı cisim düşmesi riskini daha da arttırmaktadır. Özellikle baş yaralanmalarının oluşmasında önemli bir unsur olan düşen cisimlere imalatlar esnasında kullanılan malzemeler, yapı parçaları, el aletleri ve ekipman bileşenleri örnek olarak gösterilebilir.

Alınacak tedbirlere karar verilmesi için cisimlerin düşmesine neden olabilecek hususların irdelenmesi önemlidir. Yetersiz risk değerlendirmesi, insan faktörleri, uygunsuz biçimde depolanmış ve sabitlenmiş aletler, yetersiz prosedürler, sağlam olmayan imalat ve tesisatlar, zayıf temizlik ve çevre düzeni, çarpma ve takılmalar, yetersiz kontrol ve bakım ile çevresel faktörler bu hususlara bazı örneklerdir.

Güvenli çalışmanın sağlanması amacıyla aşağıdaki tedbirler göz önünde bulundurulabilir:

- İnşaat sahasında bulunan ve hareket halindeki ekipmanlara ve yüklere özellikle dikkat edilmeli, manevra ve harekât güzergâhları kontrol altında tutulmalıdır.
- İşaret levhalarının çalışanların dikkatini çekecek şekilde ve büyüklükte çalışma alanına yerleştirilmesi sağlanmalıdır.
- Çalışanların, yüksekte yapılan ve ekipman kurulumu veya sökümü de dahil olmak üzere cisim düşmesinin çok daha olası olduğu çalışmalar esnasında, çalışma alanlarının altında bulunmalarını engelleyecek tedbirler alınmalıdır.
- El aletlerinin düşmesini önlemek amacıyla alet bağlantı aparat ve halatlarından faydalanılmalıdır.
- Kat kenarları veya yapı içi boşlukların kenarlarına araç ve gereç bırakılmamalı, malzeme depolanmamalıdır. Yapı içi boşluk ve kat kenarlarında yer alan geçici kenar koruma sistemlerine (korkuluk) alet veya malzeme asılmamalı, yapı malzemeleri bu ekipmanların üzerine yaslanmamalıdır.
- Yüksek bir platformda çalışılıyorsa, platformda yer alan alet ve malzemelerin sabitlendiğinden veya düşmeyecek şekilde çevrelendiğinden emin olunmalıdır. Malzeme düşmesine karşı topuk levhalarının eksiksiz bir şekilde yerinde olması sağlanmalıdır.
- Atık ve gereksiz malzemelerin toplu ve güvenli şekilde uzaklaştırılması amacıyla moloz kaydıracağı kullanımı gibi güvenli yöntemler dikkate alınmalı, gerekli durumlarda cisim düşmesinin önlenmesi ve düşen cisimlerin yakalanması amacıyla tasarlanmış ağ, file, paspas vb. araçlardan yararlanılmalıdır.
- Malzeme ya da cisim düşmesi riskinin kabul edilebilir seviyeye indirilemediği durumlarda bu alanlara geçişi uygun şekilde sınırlandırılmalı veya gerekli olması halinde tamamen engellenmelidir.
- Baret başta olmak üzere ilgili kişisel koruyucu donanımların (KKD) çalışanlar tarafından düzenli şekilde kullanıldığından emin olunmalı, çalışanların her kullanım öncesi, bu donanımların uygunluğunu kontrol edebilecek yetkinliğe sahip olmaları sağlanmalıdır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Baş Yaralanmaları, Bilgi Kartı 3 – Düşen Cisimler

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Güvenli İnşaat, Baş Yaralanmaları, Bilgi Kartı 5 – Kontrol Tedbirleri

İNŞAAT SEKTÖRÜ

32. Yıkım çalışmaları sırasında inşaat çalışanların maruz kalabileceği riskler nelerdir?

Yıkım çalışmaları yapının tamamen yıkımı, bir kısmının sökümü ya da yapının fiziksel bütünlüğü ile ilgili bir kısmının ortadan kaldırılması gibi faaliyetleri kapsamaktadır. Yürütülmekte olan çalışmalar veya doğal kuvvetler (Fırtınalar, seller), yangın, patlama ya da basit aşınma ve yıpranma sonucu zayıflamış bir yapıda gerçekleştirilen yıkım çalışmaları, en tehlikeli yapı işlerindendir.

Yıkım faaliyetleri; düşen malzemelerin altında sıkışma veya gömülü kalma ya da yapının istem dışı çökmesi, yüksekte düşme veya aşırı yükler altındaki tel halatların kopmasından kaynaklı çarpılma gibi ciddi kazalara neden olabilecek sayısız riski barındırmaktadır. Çalışanlar asbest, silika tozu, PCB'ler, toz ve ultraviyole ışınlar kaynaklı kanserler ile ağır makinelerle çalışma ve ağır yükleri taşıma kaynaklı kas iskelet sistemi rahatsızlıkları gibi kronik hastalıkları tetikleyebilen koşullara ve çeşitli etkenlere maruz kalabilirler. Ayrıca kullanılan ekipmanlar kaynaklı gürültü, titreşim ve toz oluşumu ile tehlikeli kimyasal ve biyolojik etkenlere maruziyet de söz konusu olabilmektedir.



Bu nedenle işveren; söküm, yıkım, tamir, bakım ve uzaklaştırma işlerine başlamadan önce, asbest içerebilecek malzeme ve yerlerini belirlemek için tesis, bina, gemi ve benzeri yapı ve sistemlerde inceleme yaparak gereken tedbirleri alır. Asbestli bina yıkımları veya tesisatların sökülmesi işleri mutlaka asbest söküm uzmanı nezaretinde asbest söküm çalışanı tarafından yapılmalıdır. Asbestli malzemelerin uzaklaştırmasında Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanmalıdır.

Yıkım çalışmaları kaynaklı risklerin önlenmesi adına özellikle 'Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmelik' hükümleri dikkate alınmalı ve çalışmalar ilgili yönetmelik çerçevesinde hazırlanması zorunlu olan yıkım planı doğrultusunda gerçekleştirilmelidir.

T.C. Resmi Gazete. Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik. 16.01.2014. Sayı:28884

https://oshwiki.eu/wiki/Demolitions_and_dismantling Web Sitesi, 05.11.2021

İNŞAAT SEKTÖRÜ

33. İnşaat çalışanların konaklayacağı alanlarda ne gibi şartlar sağlanmalıdır?

Barınma, dinlenme ve sosyal amaçlı kullanılan tesisler, yanıcı olmayan ve kolay tutuşmayan malzemeden inşa edilir. Barınma amacıyla çadır ve branda kullanılmaz. Barınma yerlerinin ısıtılmasında, duman, gaz ve yangın tehlikesine karşı gerekli tedbirler alınır, mangal, maltız, açık ateş vb. kullanılmaz. Bu yerlerde uygun ve yeterli hijyenik şartlar, aydınlatma, havalandırma ve termal konfor şartları sağlanır. Barınma yerlerinde yeterli sayıda tuvalet, lavabo, duş yerleri bulunur. Bu yerlerde temizlik malzemeleri ile üst baş temizliği için gerekli araç-gereç ve makineler sağlanır.

Çalışma yerlerine, dinlenme odalarına, soyunma yerlerine, duş ve yıkanma yerlerine yakın yerlerde, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı olmak üzere, uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartları sağlanacak nitelikte yeterli sayıda tuvalet, lavabolar tesis edilir. Tuvalet ve lavabolarla ilgili temizlik malzemeleri bulundurulur. Tuvalet ve lavabolar, insan ve çevre sağlığı yönünden risk oluşturmayacak şekilde su depolarına, su geçen yerlere, gıda maddelerinin depolandığı veya işlendiği yerlere uzak şekilde yerleştirilir.

Yapılan işin veya sağlıkla ilgili nedenlerin gerektirmesi halinde veya çalışanların yıkanmalarının temizlenmelerinin gerektiği her durumda, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı sıcak ve soğuk akarsuyu bulunan uygun yıkanma yerleri ve duşlar tesis edilir. Duşlar, çalışanların rahatça yıkanabilecekleri genişlikte, dışarıdan içerisi görünmeyecek, uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartları sağlanacak şekilde yapılır. Duşlar ve lavaboların her zaman çalışanların kullanımına hazır halde olması sağlanır, buralarda gerekli temizlik malzemeleri bulundurulur. Duş veya lavaboların soyunma yerlerinden ayrı yerlerde bulunması durumunda, duş ve lavabolar ile soyunma yerleri arasında kolay bağlantı sağlanır. Duş tesisi gerektirmeyen işlerde, çalışma yerlerinin ve soyunma odalarının yakınında, gerekiyorsa akar sıcak suyu da olan, lavabolar bulunur. Lavabolar erkek ve kadın çalışanlar için ayrı ayrı yapılır.

T.C. Resmi Gazete, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik, 17.07.2013. Sayı: 28710



34. İnşaat sektöründe sıkça görülen meslek hastalıkları nelerdir?

İnşaat işlerinin sağlık riskleri işyerine, yapılan işe, çalışma zamanına bağlı olarak değişim gösterebilmektedir. Sektörde genellikle aralıklı ve tekrarlanan maruziyetler söz konusudur. Sektör çalışanları sadece kendi yaptıkları işten değil, çoğu zaman iş ortamındaki diğer işlerden kaynaklanan zararlardan da etkilenmektedir.

Sektörde karşılaşılabilecek meslek hastalıklarına; toza bağlı mesleki akciğer hastalıkları, gürültüye bağlı işitme kaybı, titreşime bağlı beyaz parmak hastalığı, asbeste bağlı meslek hastalıkları, mesleki cilt hastalıkları, kimyasalları bağlı meslek hastalıkları, karpal tünel sendromu, bel rahatsızlıkları, mesleki kanserler ve astım örnek olarak verilebilir.



Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, KOBİ'ler için İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Rehberi: Risk Değerlendirmesi, İSG Performans İzleme ve Sağlık Tehlikeleri – İnşaat Sektörü

35. Yüksekte çalışma eğitimlerinin süresi en az kaç saat olmalıdır?

Bilindiği üzere 05/10/2013 tarihli ve 28786 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin Ek-4 bölümünün “Yüksekte Çalışma” Başlığı altındaki 2 nci maddesinin (g) bendinde “Bu alanlarda çalışanlara yüksekte çalışmayla ilgili tehlikeler, riskler, kontrol tedbirleri ve güvenli çalışma yöntemleri konularında eğitim verilir.” hükmü yer almaktadır.

Bununla birlikte 15/05/2013 tarihli ve 28648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, çalışanların özellikle yapacağı iş ve işyerine özgü riskler ile korunma tedbirlerini içeren konularda öncelikli olarak eğitilmesini hüküm altına almakta ve işle ilgili bilgi, tutum ve davranışlarında iş sağlığı ve güvenliği açısından olumlu değişikliğe neden olacak bir eğitim almasını hedeflemektedir.

Yüksekte çalışma konusuna ise Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’in Ek-1 Eğitim Konuları Tablosunda yer alan 4. Diğer Konular başlığında değinilmekte olup verilecek eğitimin süresine dair Yönetmelikte herhangi bir kısıtlama yer almaktadır.

Takdir edilmelidir ki çalışanların alması gereken eğitimlerin süresinin tayin edilmesinde her bir işyerine özgü olarak o işyerinde yapılan çalışmaların kapsamı büyük önem arz etmektedir. Nitekim bu durum ilgili Yönetmeliğin 11’inci maddesinin 2’nci fıkrasında "eğitim sürelerinin Ek-1’de yer alan konulara göre dağıtımında işyerinde yürütülen faaliyetlerin esas alınacağı" şeklinde ifade edilmektedir. Ayrıca Yönetmeliğin 11’inci maddesinin 3’üncü fıkrasında "eğitim sürelerinin bütün olarak değerlendirilmesi esas olmakla birlikte bir saatten az olmamak kaydıyla işyerindeki vardiya ve benzeri iş programları da dikkate alınarak farklı zaman dilimlerinde de değerlendirilebileceği" belirtilmektedir. Dolayısıyla eğitimin günlük süresi belirlenirken işyerinin iş programları dikkate alınmalı ve 12’nci maddenin 5’inci fıkrasında hüküm altına alındığı üzere eğitimin, çalışanlarda iş sağlığı ve güvenliğine yönelik davranış değişikliği sağlayacağı ve eğitimlerde aktarılan bilgilerin öneminin çalışanlarca kavranacağı şekilde olması sağlanmalıdır.

T.C. Resmi Gazete. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. 05.10.2013. Sayı: 28786

T.C. Resmi Gazete. Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. 15.05.2013. Sayı: 286

36. İnşaatlarda kullanılan iş ekipmanları nelerdir ve periyodik kontrole tabi midir?

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği'nde, işin yapılmasında kullanılan herhangi bir makine, alet, cihaz, teçhizat, tesis ve tesisat iş ekipmanı olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda, yapı işlerinde kullanılan iş makinelerinden, yapı iskelelerine, vinçlerden istif makinelerine kadar birçok ekipman iş ekipmanıdır. Periyodik kontrole tabi iş ekipmanları ve azami kontrol periyodları ilgili yönetmeliğin EK-III tablosunda belirtilmiştir. Bu tabloya göre, ilgili standartların öngördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile, kaldırma ve iletme araçları ve istif makinelerinin azami olarak yılda 1 kere, yapı iskelelerinin ise azami olarak 6 ayda 1 kere periyodik kontrollerinin yapılması gerekmektedir.

T.C. Resmi Gazete. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği. 18.02.2022. Sayı:31754

37. İnşaatlarda kullanılan iş ekipmanlarının periyodik kontrolleri kimler tarafından yapılabilir?

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği uyarınca, iş ekipmanlarının teknik özelliklerinin gerektirdiği ve EK-III'te yer alan istisnalar saklı kalmak kaydıyla EKİPNET'e kayıtlı ilgili branşlardan mühendis, teknik öğretmen, tekniker ve yüksek teknikerler periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişilerdir. Kaldırma ve iletme ekipmanlarının periyodik kontrolleri, makine mühendisleri, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler ya da makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılabilir. İskelelerin periyodik kontrolleri ise mühendislik ve mimarlık fakültelerinden inşaat ve makine mühendisliği ile mimarlık bölümü mezunları, inşaat, yapı, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, makine ve inşaat teknikeri veya yüksek teknikerleri, gemi inşası işlerinde ise gemi inşaatı mühendisi tarafından yapılabilir.

T.C. Resmi Gazete. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği. 18.02.2022. Sayı:31754

38. Periyodik kontrollerde akreditasyon ve hizmet yeterlilik belgesi zorunluluğu bulunmakta mıdır?

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği kapsamında periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler, EKİPNET üzerinden kayıt yaparak bilgilerini Bakanlığa bildirir. Bildirimde beyan esastır. Bu kişilere Bakanlıkça kayıt numarası verilir. Yapılan inceleme sonucunda bildirim veya başvurularda bulunan bilgilerin doğru veya uygun olmadığı tespit edilen kişilerin kaydı on yıl süreyle askıya alınır, bu kişiler Bakanlığın internet sitesinde ilan edilir. Bu kişiler on yılın sonunda, bu madde kapsamında yeniden başvuru yapabilir. Bildirimlerde istenecek bilgi ve belgeler ile kayıt işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak Tebliğ ile belirlenir.

İlgili Yönetmelik kapsamında yer alan iş ekipmanlarının kayıt altına alınarak takip edilebilmesine dair endüstriyel kimliklendirme zorunluluğu getirmeye, izleme ve takip, bildirim ve elektronik kayıt ile hangi ekipmanların kimliklendirileceğini belirlemeye yönelik usul ve esasları belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

İlgili Yönetmelik kapsamında; periyodik kontrol yapacak muayene kuruluşlarına akreditasyon, kişilere yetkilendirme ve eğitim zorunluluğu getirmeye ve bu kişi ve kuruluşlara yönelik denetim yapmaya Bakanlık yetkilidir. Eğitim, temel eğitim ile sonrasında düzenlenecek ileri ve uygulamalı eğitimleri kapsar. Tüm eğitimlerin içerikleri, süresi, eğitici ve eğitim kurumlarında aranacak nitelikler, devam zorunluluğu, sınav ve başarı kriterleri gibi konulara yönelik usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir. Belirlenen şartlarda eğitimlerini başarıyla tamamlayan kişiler; periyodik kontrol yapmaya yetkili kişi unvanını almaya hak kazanır.

T.C. Resmi Gazete. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği. 18.02.2022. Sayı:31754

39. Çalışanların yüksekte çalışmalarını gerektiren durumlarda, erişimleri için vinç ve forklift gibi araçlar kullanılması uygun mudur?

Vinç ve forkliftlerin üretim amacı yük taşımak olup insan taşımak için tasarlanmamıştır. Bu işlerde mekanik veya kendinden hareketli iş platformları kullanılır.

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Ek-I 2.12 maddesinde “2.12. İş ekipmanı sadece tasarım ve imalat amacına uygun işlerde ve şartlarda kullanılır.” denmektedir. Yüksekte yapılan geçici işlere yönelik aynı Yönetmelik Ek-II 4.1.1 maddesinde platformların öncelikli kullanılacağı ancak bunların kullanılamayacağı yerlerde maddenin devamında ifade edilen ekipmanların kullanılabileceği hüküm altına alınmıştır. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde de konu ile ilgili düzenlemeler bulunmaktadır.

T.C. Resmi Gazete. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği. 18.02.2022. Sayı:31754

40. Çalışanları kaldırma veya taşımada kullanılan iş ekipmanlarında bulunması gereken özellikler nelerdir?

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği uyarınca, bu ekipmanlarda;

- * Taşıma kabininin düşme riski uygun araçlarla önlenmeli,
- * Kullanıcının kendisinin kabinden düşme riski önlenmeli,
- * Özellikle cisimlerle istenmeyen temas sonucu, kullanıcının çarpma, sıkışma veya ezilme riski önlenmeli,
- * Herhangi bir olay neticesinde kabin içinde mahsur kalan çalışanların tehlikeye maruz kalmaması ve kurtarılması sağlanmalıdır.

T.C. Resmi Gazete. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği. 18.02.2022 Sayı:31754